

80.

81.

82.

83.

84.

J I R Ā S K Ū V H R O N O V

OSOBNE

Vážení přátelé, milovníci amatérského divadla,

převzít osobní záštitu nad festivalem Jiráskův Hronov pro mne bylo ctí a současně upřímnou radostí. Nejen proto, že se svými 85 lety trvání je nejdéle souvisle trvajícím amatérským festivalem na světě a představuje tak na tomto poli naprostý unikát. Nejen pro mimořádnou šíři záběru, zahrnující žánry klasického činoherního, experimentálního i loutkového divadla, nejen proto, že dalece přesahuje formát přehlídky a se svými semináři a diskusními kluby je současně plnohodnotnou divadelní konferencí. Nejen pro prestiž, jakou v naší zemi dlouhodobě má.

Festival Jiráskův Hronov je mi sympatický také svým mezigeneračním charakterem. Na jevišti i v hledišti se potkávají lidé všech věkových skupin, spjatí společným zájmem, posedlostí pro divadlo, které podlehli a stále podléhají jako celoživotní vášni. Každý tu má své místo: děti jako senioři, nezkušené mládež i zralý střední věk. Nikdo nepřebývá, protože na prkna, která znamenají svět, patří každý, kdo ve světě je.

Konečně mne okouzljuje samotný fenomén amatérského divadla, který má v našich dějinách a především v období národního obrození výsadní postavení. Bylo jedním z nejdůležitějších nástrojů národního uvědomění, současně však rozvíjelo také schopnost vědomého prožívání emocí a reflexi lidského údělu, jak se manifestoval v individuálním životě každého diváka.

Zprostředkovávalo nejen osvětu, jak se tradičně uvádí v čítankách, ale kromě řídké lidové četby nabízelo venkovskému obyvatelstvu v podstatě jako jediné

možnost estetického prožitku a hlubšího porozumění životu jako dramatu trvalé volby. Problémy, které byly vnímány jako existenční, ukazovala alespoň část repertoáru také jako problémy existenciální. Připomeňme jen, že mezi nejoblíbenější kusy lidových loutkářů patřily vždy faustiády.

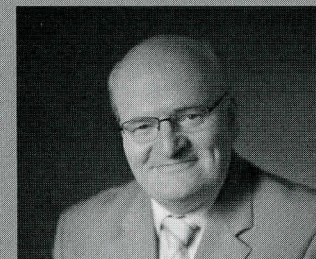
Myslím, že právě dnes je nám tato funkce divadla potřebnější než kdy jindy. Všechno kolem nás se stalo spektáklem, na efekt vystavěným a na odívavém obrazem neexistující reality. Jako scénické obrazy jsou nám prezentovány války, sociální problémy, přírodní katastrofy; lidská selhání či citové zmatky celebrit jako velká milostná dramata. Politika jako fraška.

Autentické divadlo, *divadlo jako divadlo*, je dnes patrně jediný prostor, kde lze znovu prožít drama střetu člověka se světem a se sebou samým. Oproštěné od potřeby skrýt spektakl za slova zpravodajství, reportáž či dokument, otevřeně zve k účasti na hře – v níž ale můžeme skutečnost uvidět. Nabízí obrazy, které nemají realitu skrýt, ale odhalit.

Divadelní festival Jiráskův Hronov je patrně největší platformou, kde se lidé, kteří v rámci amatérského divadla z prken tvoří svět – a boří tak spektakl – scházejí. Přeji jim a přeji si, aby ještě mnoho let trval, aby je stále bavil a přinášel nám všem radost.

Zlomte vaz.

Daniel Herman
Ministr kultury

Uzel na kapesníku

V rukou držíte almanach vydaný u příležitosti jubilejního 85. Jiráskova Hronova **Jiráskův Hronov osobně**. Tento název jsme zvolili proto, že v něm kromě zásadní studie profesora Jana Císaře o podobě současného amatérského divadla na hronovských jevištích můžete nalistovat i osobní pohledy na Jiráskův Hronov tří desítek osobností, které jsou s ním spojeny.

Jiráskův Hronov je od roku 1991, tedy přesně čtvrtstoletí koncipován jako celostátní mezidruhovú přehlídka amatérského divadla s mezinárodní účastí. Tedy jako nesoutěžní přehlídka otevřená všem divadelním druhům, žánrům, nejrozličnějším inscenačním postupům, stylům a poetikám. Předně je i jednou z největších vzdělávacích institucí amatérského divadla vůbec.

Všechny, kteří Jiráskův Hronov každoročně připravují, spojuje naplňování jeho smyslu – umožnění onoho mezidruhového a hlavně ve všech slova smyslech lidského setkávání, vzájemné inspirace a obohacování.

Mgr. Simona Bezoušková

je odbornou pracovnící pro amatérské činoherní a hudební divadlo NIPOS-ARTAMA a programovou ředitelkou Jiráskova Hronova.

Jiráskův Hronov z pověření a za finančního přispění Ministerstva kultury pořádá Národní informační a poradenské středisko pro kulturu Praha (NIPOS), jeho útvar ARTAMA ve spolupráci s městem Hronov a KIS Hronov. Nejvyšším orgánem Jiráskova Hronova je Festivalový výbor složený ze zástupců občanských sdružení s celostátní působností a pořadatelů. Jeho členy jsou Ministerstvo kultury ČR, NIPOS, město Hronov, KIS Hronov, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, ADA, České středisko AITA/IATA, Česká sekce UNIMA, KPU ČR, SADAS, SČDO, VSVD. Festivalový výbor prostřednictvím propozic Jiráskova Hronova stanovuje jeho koncepci a hodnotí její.

NIPOS-ARTAMA zabezpečuje postupový systém přehlídek v jednotlivých druzích divadla, z jejichž celostátních přehlídek pak lektorské sbory dle propozic Jiráskova Hronova nominují nebo doporučují inscenace do programu Jiráskova Hronova. Nominované inscenace postupují přímo, z doporučených inscenací pak na případná volná místa v programu vybírá programová rada složená dle rozhodnutí Festivalového výboru z odborných pracovníků pro divadelní obory NIPOS-ARTAMA a ředitelky KIS Hronov. NIPOS-ARTAMA dále každoročně vypisuje 15 tematický seminářů a zajišťuje jejich obsah a chod během festivalu. Město Hronov společně s KIS Hronov zabezpečují organizaci festivalu v místě a finanční agendu.

Když jsem se zeptal Simony Bezouškové, jak dlouhý by měl být článek o posledních pěti Jiráskových Hronovech, který bych měl psát, odpověděla, že posledně jsem na podobné téma napsal stať o 21 800 znacích bez mezer. Takže – napsala rovněž – že to mohu zopakovat nebo být případně kratší. Jestliže jsem ovšem pod to osudové číslo v názvu napsal dva otazníky s vykřičníkem, není to náhodou. Témat takové úvahy se nabízí hned několik, ale jedno téma je pro mne klíčové a obávám se, že se budu věnovat jen jemu. Pokládám totiž téma **diferenciace a stratifikace** v amatérském divadle dnes za nejdůležitější.

To téma není omezeno jen na amatérské divadlo, platí i pro divadlo profesionální, ale v něm má některé odlišné dimenze a parametry. Takže se budu z tohoto hlediska věnovat výlučně divadlu amatérskému. Problém diferenciace se týká rozrůznění – co nejstručněji řečeno – poetik; tedy výstavby a podoby scénického divadelního tvaru a odtud odvozeného souhrnu prostředků, které určují styl díla. V každém vývojovém období divadla taková diferenciace existovala. Jenže drtivou většinou také existovala nějaká poetika – nebo i více poetik – která byla dominantní a svým způsobem rozhodovala o obecně uznávaném, přijímaném a provozovaném společném způsobu scénování, z něhož vyrůstal scénický tvar, který vyhovoval vkusu velké, ne-li největší části diváků. To jsme už u stratifikace, která znamená rozvrstvení diváckého vkusu. Nebo ještě lépe: diváckého zaměření, jak říká Otakar Zich, prostě toho, co od divadla očekáváme a chceme. Tato stratifikace diváků také v minulosti samozřejmě existovala, leč opět byla některá naprosto zřetelná vymezení, která určovala rozsah odlišnosti různých vrstev a jejich požadavků na divadlo; případně jejich vzájemné vztahy. A dokonce utvářela uznávanou a dodržovanou hierarchii těchto nároků. Dnes jak v případě diferenciace poetik, tak v případě stratifikace diváků existuje **pluralismus** vyznávající neredukovatelnou mnohost postojů a směrů, ničím neomezenou rozmanitost poetik a stylů. V amatérském divadle je tento pluralismus přirozená, vrozená spontánní potřeba nějak se divadlem projevit, způsobit sobě (samozřejmě nejenom) potěšení a řekněme se takto i v nějaké míře seberealizovat. Některí lidé prostě chtějí z jakéhosi vnitřního puzení dělat amatérské divadlo a neméně tak existuje i řada skupin jiných lidí, kteří na amatérské divadlo chodí rovněž z nejrůznějších důvodů a chtějí a vyžadují od něj rozmanité, od sebe se lišící představení, jež nějak uspokojí jejich požadavky, potřeby, zájmy.

Byla doba, kdy amatérské divadlo na Jiráskově Hronově představovala především a skoro výlučně činohra – a to činohra té podoby, jež se zrodila v osvícenství. Postupně se tato činohra vyvinula v ustálený systém, který dodržoval pravidla obecně

požadovaného činoherního scénického tvaru; od pevně, chronologicky a příčinně vedeného uspořádání událostí a situací, přes režii uvádějící na scénu literární předlohu až po realistické, věcné, faktografické vyobrazení skutečnosti. Tato činohra měla své vrcholy v inscenacích snažících se o sdělení nějakého poznání i své nížiny v představeních, jejichž cílem bylo divákům poskytnout zábavu pokud možno s minimálními nebo až nulovými nároky na nějaké přemýšlení. Tato doba, kdy tato činohra byla většinovým druhem amatérského divadla, minula. I když jsme před velmi krátkým časem zažili poměrně usilovnou snahu vrátit Jiráskův Hronov především této podobě činohry, tlak vývoje, jenž prosazuje diferenciaci a stratifikaci, se prosadil. Dovedl jsem pochopit toto úsilí o proměnu mezidruhově přehlídky v činoherní, neboť – upřímně řečeno – jsem občas měl pocit, že se této činohře na Jiráskově Hronově přece jenom nedostává prostoru, jež si zaslouží. Neboť marná sláva, pořád je to nejrozšířenější, v amatérském divadle nejvíce používaná poetika a zřejmě i oblíbená u nemalé části diváků. Už proto, že je adekvátní – jak píše Lubomír Doležel – mimetické doktríně, která dominovala po staletí západnímu estetickému myšlení. V jejím základu je napodobení skutečnosti, její vyobrazení takové jaké je. Nebo ještě jinak: je to zobrazení jevů, objektů, reality skutečně existujících. V nějaké podobě se tato činohra – byť sporadicky – na Jiráskův Hronov dostávala; dokonce i jako inscenace komediálního zábavného textu, kde je vždycky nutné respektovat důsledně některé konvence. Nechyběly však ani inscenace, které se potýkaly s moderními texty a hledaly i způsoby scénování, jež by při dodržení základních principů tradiční osvícenské činohry zároveň překročily jejich hranice. Chtěl-li však Jiráskův Hronov zůstat celostátní mezidruhovou přehlídkou, musel vyjít vstříc onomu procesu, jenž se vyznačuje diferenciací a stratifikací. Neboť v tomto případě jde vskutku o dlouhodobé směřování, které přináší nutně postupně a povlovně i změny, někdy velmi těžko předvídatelné, protože někdy už probíhají a jako změny je ani nevnímáme či si je teprve po delší době uvědomíme. Jistěže se ozvaly hlasy, které prosazovaly názor, že mezidruhově přehlídka se může odehrávat jinde než v Hronově a Hronov se může vrátit k tradičnímu typu realisticko-mimetického činoherního divadla. Samozřejmě, že by to šlo. Ale byla by to určitě škoda pro obě strany, takže je dobře, že si programová dramaturgická a organizační struktura Jiráskova Hronova našla formu, která tomu diferenciačně-stratifikačnímu pluralismu poměrně solidně a slušně vyhovuje.

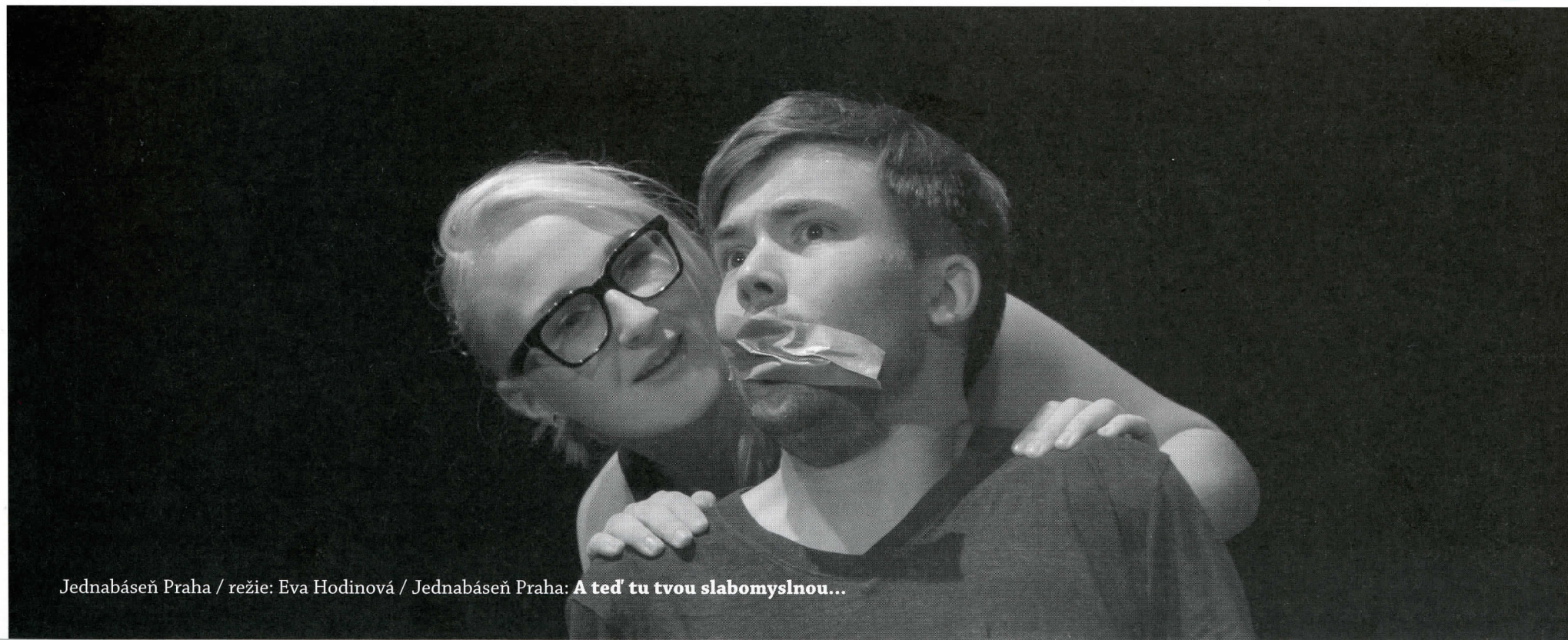
Nedělám si ovšem iluze, že tím jsou všechny různice, neshody, sváry a spory odstraněny. Byl jsem dost dlouho účastníkem výběru na Jiráskův Hronov, abych věděl, že

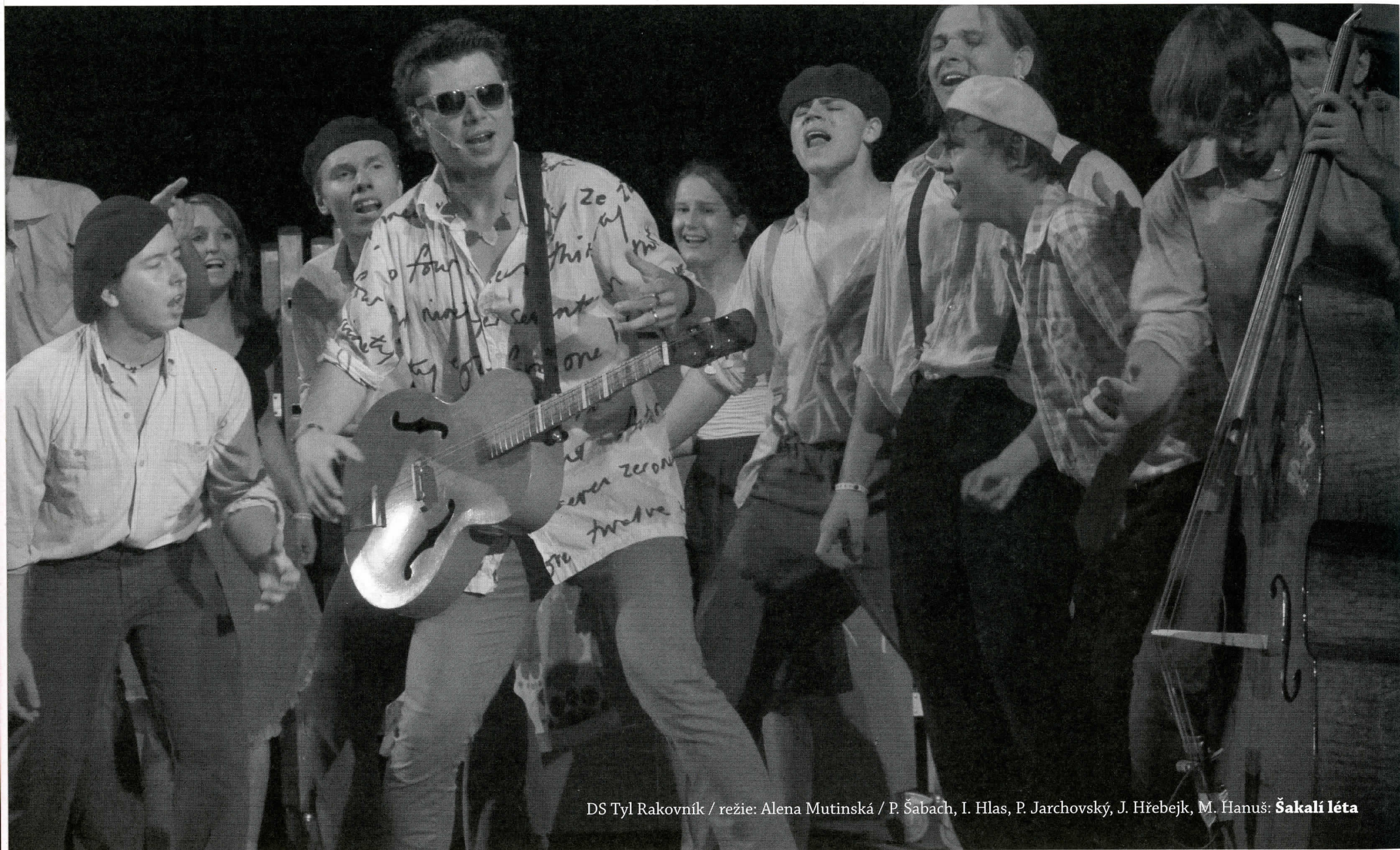
žádný není dokonalý a bez problémů. Ten současný nepochybně díky tomu, že otevírá dveře všem možným poetikám v sobě rovněž některé skrývá; především nabízí šance pro naprosto protichůdná subjektivní hodnocení, která mohou jednostranně oceňovat tu nebo onu poetiku a všechno ostatní prostě a jednoduše odmítnout. Pak může hladce dojít ke kontroverzím, v nichž nemusí chybět zbytečně vyhrocená stanoviska. Ale stejně si myslím – ohlížím-li se za posledními pěti ročníky Jiráskova Hronova – že cesta, která byla nastoupena, odpovídá asi nejvíce oné pluralitě, jež musí vyznačovat mezidruhovou přehlídku. Řeknu to ještě jinak: pro mě poskytují poslední ročníky Jiráskova Hronova poměrně uspokojivou výpověď o stavu českého amatérského divadla. Jistě, z nějaké příčiny se na jeho repertoár nemuselo dostat nějaké představení, které je kvalitní, dobré, možná špičkové. Ale obecný přehled o trendech a tendencích je tu – domnívám se – podán se snahou o seriózní a dostatečnou šíři. Což se nedomnívám jen proto, že kaleidoskop nejružnějších amatérských představení je na Jiráskově Hronově velmi početný. Myslím si to i na základě svých zkušeností s amatérským divadlem, které jsem potkával a potkávám v jiných souvislostech

než na Jiráskově Hronově; dost často až v nevyvinutých, zárodečných, neumělých, elementárních polohách a podobách. Takže snad umím odhadnout, co je opravdu sice zatím nejasný a nepřesvědčivý zárodek nějakého zajímavého jevu v amatérském divadle a co je záležitost mimořádná, ale zcela ojedinělá, která snad může vylepšit image nějaké přehlídky – třeba právě Jiráskova Hronova – ale o skutečném stavu amatérského divadla nevypovídá. Jsem rád, že Jiráskův Hronov – byť občas sice zaznamenávám představy učinit jej jakousi „výkladní skříní“ českého divadelního amatérismu – je dnes především hlavně zjišťováním toho, jak na tom s tím českým amatérským divadlem doopravdy jsme.

Odbočka do zahraničí

Tohle se mně nechce moc psát, nicméně: na oficiálních materiálech se praví, že Jiráskův Hronov je nesoutěžní mezidruhová přehlídka s mezinárodní účastí a že program přehlídky by měl být obohacen vystoupením souborů ze zahraničí. Což o to, bylo by to krásné, kdyby tomu tak bylo. Ale bohužel už léta marně čekám na to, až na Jirás-

DS Tyl Rakovník / režie: Alena Mutinská / P. Šabach, I. Hlas, P. Jarchovský, J. Hřebejk, M. Hanuš: **Šakalí léta**

kově Hronově dojde k něčemu, co bych nazval konfrontací našeho amatérského divadla s nějakou zahraniční poetikou, která by umožnila zkoumat a promýšlet, jak na tom jsme. Bohužel, zatím jsem se ničeho takového nedočkal, takže tím tuto odbočku končím, protože Jiráskovu Hronovu kapitola o zahraniční účasti nic pozoruhodného a zajímavého nepřináší.

Zpátky do hlavního proudu

V něm zajímavé, ba přímo vzrušivé konfrontace najdeme; tak třeba tuhle. V roce 2011, na 81. Jiráskově Hronovu hrálo Divadlo Kámen představení s názvem Asi ani zahrada. Kámen je v českém amatérském divadle vskutku soubor mimořádný. Je vlastně jakýmsi prototypem činoherního souboru, neboť základním a klíčovým materiálem jeho poetiky je řečový, mluvní akt, tak jej definuje a určuje J. L. Austin; pro stručnost připomínám, že v tomto pojetí se slovo stává v jevištním prostoru tvůrcem zcela fiktivní, smyšlené skutečnosti. K tomu je třeba ještě připojit to, co na jedné přehlídce v Hradci Králové řekla Alena Zemančíková: „Kámen je v pravém smyslu toho slova autorské divadlo, neboť pro svou specifickou poetiku pokaždé hledá zcela jedinečný námět čerpající z naší přítomnosti.“ Má-li dnes české amatérské divadlo soubor, jenž vytváří scénické tvary naprosto osobitým způsobem a jenž reprezentuje tu rovinu amatérismu, která mimo všechna institucionální a statutární opatření, tedy mimo předpisy, organizační opatření, stanovy a více méně závazné vzorce chování rozvíjí osobitou poetiku, jež je nositelem neméně osobitého sdělení, je to v první řadě Kámen. A to na vysoké a kvalitní scénické úrovni.

Na tomtéž Jiráskově Hronovu vedle souboru Kámen vystoupil také velmi specifický a zvláštní spolek Hochy Hýsly s programem nazvaným Pražáci na vinařských steskách. Když toto vystoupení proběhlo, vypuklo u části diváků zděšení a padala známá otázka: Kdo to sem přivezl? Šlo totiž o zcela zvláštní útvar, bojím se použít slovo tvar, jenž původně vznikl jako vedlejší produkt. Starosta jihomoravské vesnice Hýsel dal totiž podnět k tomu, aby se při lidové slavnosti věnované jídlu a pití také hrálo divadlo. A námět byl hned po ruce: výpravy z Čech, hlavně z Prahy, které jezdí na jižní Moravu na víno, tváří se znalecky a přitom vínu nerozumí. Scénovalo se tu cosi, co všichni účastníci dobře znali, ale co bylo pouze jednou ze součástí této slavnosti, bez jakéhokoliv nároku na divadelní kvalitu; prostě spontánně vzniklá zábava, která vytryskla z jiných podnětů než z cílevědomé snahy zahrát si divadlo. Svým způsobem to byla kolektivní veselice, do níž byli zasunuti také Pražáci na vinařských steskách. V diskusi padal pojem „sousedské divadlo“; ukázalo se však, že ti, kdo tak byli pojmenováni, mu nerozumí, protože jsou tak říkajíc zcela nepoučení a neznají v divadelním pojmosloví; ba dokonce v divadle vůbec. Oni si prostě jenom na jevišti zařadili v rámci slavnosti, jež měla a má jiný cíl.

Přes všechno poměrně snadno pochopitelné pobouření z toho, že Jiráskův Hronov byl takto znesvěcen, si však myslím, že na mezidruhovou přehlídku, jež poskytuje přehled o diferencovaném a stratifikovaném amatérském dění, takové představení patřilo a patří. I když bychom asi v jeho scénické podobě našli více odkazů k folklóru, jedna vlastnost, již se vyznačuje jistá nemalá část motivací pro vystoupení v amatérském divadle, mu nechybí: spontánní chuť použít, využít možnosti vyjít před diváky svůj postoj k něčemu nebo dokonce se prostě jenom projevit. Slovo spontánní přitom má v sobě některé významy, jež tuto charakteristiku amatérské divadelní činnosti pregnantně označují. Jde o bezprostřednost, bezděčnost, samovolnost vyplývající z přirozených sklonnů nebo popudů nikoliv z vnějších pobídek či z donucení, a proto dovolující i nenucené, zcela přirozené chování. Setkal jsem se několikrát s podobným spontánním divadelním projevem, kdy z nějaké příčiny se část vesnice – šlo vždycky o venkovský soubor – rozhodla přesně v duchu těch pojmů, jež jsem právě přisoudil pojmu zastřešujícímu tj. spontánnosti, udělat představení. Jak při rozhovoru s námi porotci řekl o takovém představení jeden člen souboru: „U nás se teď lidi nemohou ani brát ani nikdo nemůže zemřít, protože s námi hraje starosta i hrobník.“ Je to skutečně z jistého hlediska naprosto ryzí projev amatérismu – byť samozřejmě divadelně až primitivní, velmi neumělý. Ale bylo dobře, že se Pražáci na

LDO ZUŠ Trutnov / scénář a režie: Dominika Špalková a kolektiv souboru Virginia Woolfová: **Vertigo**

vinařských steskách v programu Jiráskova Hronova objevili, protože se tak rozevřelo rozpětí, jež amatérskému divadlu náleží a přísluší. Byť zařazení takového představení bude vždycky velmi ošidné, choulostivé a nebezpečné, neboť nikdy v něm nepůjde o scénický tvar, o projev scénické zdatnosti, ale vždycky o bezprostředně působící scénovanost, jež znamená výlučně komunikaci s diváky; divácký zážitek z projevu, jenž se vyznačuje přímo vnímanými rysy, které jsem zahrnul pod pojem spontánní.

Jeden rys jsem však zatím vynechal, i když je pro konstituování amatérského divadla neobyčejně důležitý. Spontánnost znamená – jak jsem ostatně před okamžikem napsal – i určité chování: upřímné, pravdivé, vyjadřující skutečné prožívání, vlastní názory a postoje. Je opakem chování adaptivního, utilitárního, konvenčního, konformního, neupřímného, účelového, sociálně deziderabilního, tj. takového, které

Divadlo Kámen Praha / režie: Petr Macháček / Petr Macháček: **Asi ani zahrada**

se snaží vyhovět tomu, co se očekává. Leccos z toho zaznělo už při výčtu vlastností spontaneity, ale teď jde o chování jako o komplexní projev lidského organismu, které je vždycky někomu adresované – na divadle divákům i hereckým partnerům – a vždycky vyjevuje vztah člověka k jeho okolí. Nebo ještě jinak: k situaci, v níž člověk právě je. Tohle už se nutně týká vědomého formování scénického tvaru, který se snaží uchopit divadlo jako příležitosti pro takové spontánní chování.

Má řadu podob. Některé se opírají o kolektivní působení takového chování na diváka, o spontánnost jako chuť, vůli, radost z toho být na jevišti a projevat se v ansámblu spoluherců, spoluúčinkujících jako individualita, která ovšem slouží celku. Scénická divadelní kvalita takového divadelního projevu potom osciluje mezi tou přímou bezprostřední komunikací představení s divákem a schopností předvést pevný scénický tvar, jež má svou poetiku a styl. Někdy převažuje jedno, jindy druhé. V zásadě ovšem tato představení na Jiráskově Hronově – jako třeba Šakalí léta rakovnického divadelního souboru Tyl nebo Malované na skle divadelního souboru Krakonoš z Vysokého nad Jizerou – mají u diváků ohlas především pro to kolektivně projevené spontánní chování, které navíc vyvolává i uspokojení z oné ansámblovosti, která prozrazuje jistou disciplinovanost v dodržování zvolené poetiky a požadovaného stylu. Existence takové podoby amatérského divadla na Jiráskově Hronově připomíná konkrétní kvalitu, kterou nelze opomenout při bilancování trendů a tendencí v jeho současné diferenciaci a stratifikaci.

Ovšem spontánní chování jako východisko, základ a formující vlastnost amatérské divadelní činnosti má ještě další, dnes zřejmě převládající podobu, kterou – možná trochu nepřesně – nazvu **výpovědní**. Vychází z postoje subjektu – to jest herce – jeho konkrétního prožívání, cítění, myšlení, které si vytváří ve vztahu k jevům svého okolního světa. Tento druh výpovědního divadla se na Jiráskově Hronově objevuje především díky mladé – možná přesněji: teenagerovské – generaci, jež prochází základními školami umění a jejichž vztah k divadlu je formován hodně dramatickou výchovou. Tak nebo onak proto chápe divadlo, jeho scénické prostředky a postupy, jako rozvíjení osobnosti. Tento důraz na klíčové postavení a roli subjektu, který je středem zájmu a také středem divadelní scénické aktivity, se naprosto přirozeně a logicky mění na chápání divadla jako tribuny, z níž otevřeně zaznívají otázky spojené s uvědomováním si postoje individuality ke světu, jenž jej obklopuje. Nastupuje ona výpověď. Scénická podoba takového divadelního tvaru může být – a také bývá – různá. V zásadě jde ovšem o to, dát hercům příležitost projevit zcela otevřeně vlastní postoje a nenutit je k tomu, co v klasickém tradičním pojetí charakterizuje

BUDDETO! Plzeň / režie: Michal Ston / M. Hübschmannová, M. Ston, BUDDETO! Plzeň: **O Jančuškovi a Marčušce**

je herectví: být někým jiným; jak říká Otakar Zich: Herec je umělec představující myšlenou postavu sám sebou. V tom je samozřejmě velmi podstatný rozdíl – jeden z největších – od běžně chápáné a realizované činohry.

Když jsem na počátku této úvahy vyjmenovával hlavní znaky „osvícenské“ činohry, tak jsem tento znak vynechal, protože jsem si jej ponechával až na samotný závěr jako opravdu zcela průkazný a naprosto čitelný důkaz o tom, jak se mění některé konvence, které doposud v mnoha směrech prakticky ničím neohrožovány ovládaly uspořádání systému divadla, jehož herectví stojí na tělesnosti. Nejde jen o dramatickou výchovu a s ní nastupující tendence jiného typu. Jednou tato tendence přebírá a uplatňuje postupy performance, jako tomu bylo v pohádce O Jančuškovi a Marčušce Divadla BUDETO! Plzeň, kdy tvořivost dětí zapojovala do herní aktivity diváky a po svém, hrou, hravostí rozvíjela příběh. Po druhé provede něco až neuvěřitelného jako soubor Jednabáseň z Prahy, jenž vyjde z poměrně už konvenční výchozí situace této „výpovědní“ tvorby, kdy herci se obrací přímo k divákům a vyprávějí o sobě, jenže pak v tomto scénickém tvaru pro mne naprosto neuvěřitelným způsobem začnou herci hrát sami sebe jako postavy v duchu oné citované zichovské definice. Trutnovský soubor LDO ZUŠ se naproti tomu inspiroval literaturou, Virginii Woolfovou, ale pak provedl obrat charakteristický pro postmoderní divadlo: ponechal si tuto literaturu opravdu jenom jako inspiraci a překryl ji asociacemi, prožitky, pocity, prostě subjektivními postoji hereček.

To není zajisté nic nového a nezvyklého. Tato intertextuální, „palimpsestová“ interpretace, jež subjektivním viděním překrývá původní podnět, většinou literární předlohu a v podstatě vytváří zcela nový scénický tvar mající parametry autorského divadla, se sice na Jiráskově Hronově nevyskytuje příliš často, ale téměř na každém jeho ročníku se v nějaké podobě – tu mírnější, tu rasantnější – objeví. Takže jdeme na Moliérova Lakomce, ale Geisslers Hofcomoedianten hrají svou adaptaci slavného textu ve své poetice, je to Molière a není to Molière; rače si vybrat. Jestliže jsem vzpomněl tuto palimpsestovou, intertextuální interpretaci, tak proto, abych ukázal, že akcentování subjektu v jakékoliv poloze a podobě je asi nejvýraznějším znakem nejrozumnějších poetik, jež se odchylují od tradičních principů a postupů. A kromě toho je to poetika, jež amatérům vyhovuje, neboť nedostatky a mezery v připravenosti dovolí nahradit neotřelými pohledy a průhledy na skutečnosti, které vyvěrají z osobních zkušeností. V této souvislosti nemohu nevzpomenout Fe-erie o Kladně kladenského souboru V.A.D. Je to znamenitá montáž nejrozumnějších detailů všeho druhu, která tím, že o svém městě hraje kladenský soubor a nabízí své cítění a vi-

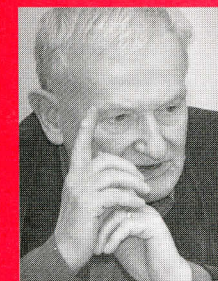

dění tohoto námětu, je pro mne jedním z nejlepších dokumentárních představení, které ovšem poetikou, v níž naplno funguje subjektivní zkušenost a subjektivní zážitek stejně jako zcela osobitý postoj, nabývá úroveň velmi kvalitního (a neopakovatelného) scénického tvaru.

Laskavý čtenář jistě odpustí, že uvádím jen některé příklady trendů a tendencí stejně jako jmen souborů a představení. Kdybych šel krok za krokem podrobně, pak bych vysoce překročil ten nabídnutý a povolený počet znaků. Ale o to nejde, spíše jsem se záměrně soustředil na některé charakteristické rysy posledních pěti ročníků Jiráskova Hronova, abych potvrdil to, co jsem už napsal: že v této podobě plní podle mého názoru uspokojivě funkci mezidruhové přehlídky jako možnosti v současném údobí probíhající diferenciaci a stratifikaci seznámit se každým rokem poměrně přehledně se stavem českého amatérského divadla a jeho směřováním a vývojem.

Prof. PhDr. Jan Císař, CSc.

je český divadelní historik, teoretik, kritik; pedagog Divadelní fakulty Akademie múzických umění. Na Jiráskových Hronovech působil jako vedoucí lektor Problémového klubu, od roku 2011 je nezávislým recenzentem Zpravodaje JH. V roce 2004 mu byla udělena Cena Ministerstva kultury za přínos pro rozvoj neprofesionálního divadlnictví.

Můj první Jiráskův Hronov byl ročník 67. Jela jsem na seminář Sergeje Fedotova, byl obestřen mýty a já chtěla něco zajímavého zažít. Sergej mluvil jen rusky, každý den jsme až 2 hodiny skákali do hudby podle něj a všechno bylo mystické. Naše černé oblečení brzo nasáklo potem, a tak jsme v malé místnosti na Zbečníku měli opravdický pocit blízkosti. Pohybovali jsme se stále v uzavřené komunitě trochu mimo dění na JH. Těm nejlepším z nás držely na čele lžičky, sběračky a jiné předměty. Byl to pseudomystický zážitek. A tenhle seminář měl mít předváděčku přesně v době, kdy probíhal v parku doprovodný program. Vystupovali tam kluci z jedné improvizací skupiny. Jenže jejich vedoucí byl s námi na tom semináři a držela mu na čele dokonce sběračka a v opojení velké mystiky nechal kluky, ať si poradí sami. Nechtělo se mi předvádět to, co s námi dělal náš „guru“. Lžička na čele mi nedržela a já byla otrávená a neschopná tohoto divadelního fanatismu. Tak jsem šla zachraňovat představení kluků do parku. Viděla jsem jejich improvizaci na Wolkrově Prostějově a bylo to fajn. Kluci tam seděli a byli schlíplí, říkali, že je to zrada a že jim stejně jeden chybí a že se těšili... A tak jsem jim slíbila, že budu improvizovat s nimi. Chodili jsme po Hronově a sehnali deset diváků. A pak jsem poprvé ve svém životě improvizovala. Bylo to pod sochou Jiráska a já jednu chvíli stála na podstavci, jednu chvíli visela hlavou dolů, objímala Aloise, plazila se... Bylo to přelévání pohybů a zvuků a mých vlastních možností a já se nestačila divit, co to děláme a hlavně, že se na to někdo vydrží koukat. A po tomhle Hronově jsem si řekla, že už nikdy nebudu improvizovat a na žádný seminář se už nikdy nepřihlásím a Jiráskův Hronov si už vždy klidně nechám ujit!

Jana Machalíková
improvizátorka, pedagožka DAMU a PeF UK

Před pár dny jsem se stěhoval. Z bytu, ve kterém jsem bydlel třicet let. Když jsem si do něho kdysi přinesl matraci a pár knih, nebylo mi ještě dvacet. Teď jsem tam seděl na poslední židli a čekal na správce, abych mu předal klíč.

A hlavou mi letěly vzpomínky, vybavovaly se staré, dávno zapomenuté, myslel jsem si, momentky. Ale okřiknul jsem se: nebuď sentimentální a koukej dopředu, ne na staré zdi, ale na živé lidi!

Když mi někdo před časem řekl, že možná Jiráskův Hronov v podobě, v jaké ho zažívám od devadesátých let, tedy jako každoroční mezidruhovou „žatvu“ českého amatérského divadla, spojenou s tvůrčími dílnami, rozborovými semináři a úžasnou atmosférou radostného setkávání lidí „spřízněných volbou“ jistého úhlu pohledu na svět a lidi, tedy pohledu, obrazně řečeno, skrze divadelní masku, když mi tedy kdosi řekl, že tato jeho podoba možná skončí, cítil jsem se podobně. Vybavovaly se mi tváře, situace, útržky představení, zážitky, myšlenky, poznatky. A okřiknul jsem se: nebuď sentimentální a koukej dopředu! Hlavně ať se něco takového dál děje! Jde o lidi, ne o pár domů v krajině s říčkou a železnicí! Jenže, i při tom všem okřikování, stejně se mi z mého milovaného bytčku nechtělo. Stejně jako by se mi nechtělo z Hronova. Proč? Protože jsem přivykl uvažovat o určitých věcech a lidech – a s těmito lidmi – v jejich „kulisách“. Spojuji si je s nimi. Vybavují se mi v nich. Nemohu je už od nich odtrhnout. Ta místa byla a jsou pro ta setkání prostě fajn.

Tak už dost té sentimentality! Koukej dopředu!

Aleš Bergman
pedagog DAMU, JAMU, VOŠ Praha

Ještě dnes vidím tu pěšinku, po které jsme chodili na odpolední procházku po mezích do myslivny. Na březové lavičce seděla paní lesní, nadšená organizátorka ochotníků za časů protektorátu v sousední Husí Lhotě a vypravovala, jaký byl dvanáctý Jiráskův Hronov. Jezdila tam od jeho založení. Za pár let jsem už seděl v sále hronovské Slávie i já, jako posluchač jubilejní divadelní školy, pořádané ŮMDOČ (Ústřední maticí divadelních ochotníků československých) na Hronově šestnáctém (1946). Všechno se mi zdálo staré, nostalgické, fousaté – a věděl jsem, že všechno by se mělo dělat jinak. Věděl jsem to tak jistě, jako to vědí dnešní mladí o své cestě posvěcené svobodou.

Ach, kolik já toho zoral, když vychován v té době rodící se vysokou divadelní školou, pod záštitou vládnoucí strany a ve spolupráci s tehdy nejvýznamnějšími divadelními teoretiky i pracovníky ochotnického hnutí, jsme se pokoušeli řešit v padesátých a šedesátých letech po rozpuštění všech spolků problémy další cesty Hronovů a celkové pozice amatérských divadelníků. Kdo nezažil, ať se raději mírní v zjednodušujících unáhlených závěrech.

Na stará kolena jsem se začal trochu víc zamýšlet nad legendami a mýty nejen o Hronovech, ale i o celém ochotnickém divadelnictví v naší zemi. Uvědomil jsem si, že jen fakta konfrontovaná se stavem společnosti v soudobé reálné situaci mohou nabídnout solidní základ k úvahám o historii a významu Hronovů, úctyhodné řadě jiných přehlídek, ale i těch nejméně sledovaných divadelních aktivit v naší zemi.

A při přemýšlení nad soustředěnými fakty si připadám sám sobě starý, fousatý a se svou vzpomínkou na paní lesní z Husí Lhoty také až příliš nostalgický. Odpusťte.

Jiří Valenta

zakladatel Databáze českého amatérského divadla

Existenci Jiráskova Hronova jsem objevila až po své čtyřicítce. Lituji, že tak pozdě. Hronovský festival se stal pro mě křehkou obdivovanou vzácností. Nejen díky představením samotným. Pro mě jsou podstatné (kromě jiných) hlavně tři věci:

1) Pohybuji se léta mezi profesionály a zažila jsem mnoho diskusí o divadle – po divadle. Trísy při nich litaly na všechny strany – obvykle. Zprvu jsem tedy nechápala, jak je možné, že lidé, kteří dělají divadlo, jsou schopni při hronovských diskusích mluvit o představeních do hloubky, a přitom s pokorou, vyslechnout cizí názor, držet si navzájem palce, zvažovat různé úhly pohledu a mít se rádi – třeba i potom, kdy zjistí, že jejich názory na divadelní práci třeba i zásadně – nesouzní. Takže hronovské popolední diskuse o představeních jsou pro mě zdrojem velké radosti.

2) Další věc, která je pro mě posvátnou a je vůbec jevem z dobrých bájí, je samotný fakt, že lidé po své práci! dobrovolně! rádi! – často s velkými obětmi časovými, energetickými i finančními – hrají divadlo! A KOLIK jich je! A JAK DOBRÉ divadlo často umějí udělat! Je to fascinující!

3) V Hronově se setkávám s výjimečnými, tvůrčími, otevřenými, přátelskými, vzácnými a zajímavými lidmi. A to je pro mě největší z hronovských darů. V tomhle světě, při tom všem, co kolem nás zuří za zmatek a za hrůzy, je svět hronovských divadelníků oázou dobrých vztahů, pozitivní komunikace, nenápadné, a přitom skvělé organizace, ostrovem důvěry a užitečné společné práce.

Myslím, že když se lidem přihodí taková krása, že mají možnost být spolu takhle dobře a vstřícně, je to to nejcennější, co nás může potkat. Je to pro mě skoro zázrak.

Eva Spoustová
dabérka, pedagožka DAMU

Jiráskův Hronov je když...

... se léto láme ve dvě a vlčí máky se zabydlují v kolejišti. Když se krajina chystá vydat své plody a jevištní formy také. Je to čas, kdy se duše může ztišit i potěšit. I když emoce i intelekt jsou nepřetržitě bičovány. Je to okamžik, kdy činohra, jako vzdělaná emancipovaná dáma, nahlíží na experimenty svých „vnoučat“, a tak můžeme vnímat tu pestrost, bohatost žánrů, myšlenek, sdělení i sdílení.

Těší mě, že i tanec zde má své chtěné místo. Že lektorský sbor si poctivě hledá cestu, jak na tanec nahlížet. Rmoutí mě, že času je zde žalostně málo, a tak, pokud byste chtěli zvládnout vše – představení, semináře, setkávání, diskuse, sklenku vína, kafekáru... – museli byste vést minimálně tři paralelní hronovské životy, a ještě by to bylo málo.

Dojímá mě, kolik lidí odloží „lenošeni“ v čase k tomu určenému a raději naplní ten čas fyzickou aktivitou v seminářích, estetickým zážitkem divadelních představení, filozofickou debatou v diskusních klubech, či jinde.

Hronove, přeji ti, aby se i Jirásek těšil na ročníky příští.

Jiří Lössl
odborný pracovník NIPOS-ARTAMA pro scénický tanec,
pedagog DAMU a HAMU

Jiráskův Hronov – to je fenomén, který mnohé provází celý život. Někteří přijedou poprvé už jako děti, potkají tu své první lásky, pak třeba i životní partnery a posléze se sem znovu vracejí zase se svými dětmi. Já jsem bohužel o řadu těchto fází přišla, do vlaku směr Hronov jsem pořádně naskočila až před několika lety. Nicméně si bez toho hronovského mikrokosmu jen těžko umím představit léto. Na několik dní se tu koncentruje neuvěřitelné množství tvůrčí energie a radosti, člověk po sezóně dostane zase chuť dělat divadlo, chodit do divadla, mluvit o divadle... A za to jsem Jiráskovu Hronovu opravdu vděčná.

Martina Schlegelová
režisérka, pedagožka DAMU

Jiráskův Hronov mám rád, protože patří k těm festivalům, kde se nabíjím energií, která tu z lidí přímo tryská. Přináší mi radostná setkání s šilenci, kteří se zabývají něčím tak pomíjivým, jako je divadlo.

Ale nebylo tomu tak vždycky. Jiráskův Hronov jsem dlouhá léta – coby loutkář – vnímal jako přehlídku pro činoherce, kde bylo loutkové divadlo bráno jako exotický vzorek, který je nutné tolerovat.

V posledních dvanácti letech se pro mne ale Jiráskův Hronov stal pravidelným prázdninovým zlomem a to nejenom proto, že se lámou prázdniny, ale i proto, že už víc než deset let „lámu“ festivalový zpravodaj. Přehlídku tedy vnímám skutečně intenzivně – a to nejenom jako divák, ale i z druhé strany. A musím říct, že se k mé radosti zcela zásadně proměnila: z festivalu, na kterém byly nečinoherní soubory pouze trpěny, se stal doopravdy mezidruhový divadelní festival. A doufám, že mu to vydrží, protože právě takový festival mne baví. Plný tolerantních lidí, s programem nabitým k prasknutí a s nočními debatami s přáteli nad sklenkou dobrého moku v Tritonu.

Michal Drtina
odborný pracovník NIPOS-ARTAMA pro loutkářství

Pozván k textu do almanachu k výročí JH znamená, že jsem zasloužilý pamětník. Jsem? Poprvé jsem tu byl a hrál s vodňanskou Šupinou Úsměvy a kordy v r. 1979, od té doby jsem návštěvu Hronova vynechal jedinkrát (v r. 90 na začátku svého starostování), na místních jevištích jsem stál tuším v devíti inscenacích, vedl jsem diskusní kluby, semináře, byl lektorem PC a kdysi dávno členem legendárního klubu mladých pod vedením I. Rajmonta, J. Fréhára, K. Kříže a M. Krobota. Stával jsem na zahajovacích schodech divadla mezi ostatními „medvědy“ coby ředitel NIPOS. (Kdo vydržel v tom parném slunci všechny ty úžasné projevy, je zocelen navždy.) Jsem pamětník. A můžu se ohlédnout, co se během té doby událo a co se děje aktuálně.

JH je tradice, a to s sebou přináší radosti i strasti. Úcta k důstojnému vousatému starci je hodnotou sama o sobě, bez dynamiky, nových inspirací by však po někud zmrtvěla. Jde o to vyvážení. Postrevoluční proměnu JH v žatvu, rozšíření programu i o jiné divadelní obory, proto vítám. Je dobré podívat se i mimo svou výseč. Činohra by ale měla zůstat v převaze, většina návštěvníků sem totiž přijíždí právě kvůli ní. Podobně je tomu s hronovským vzděláváním v seminárních klubech. Přítomnost 300 teenagerů Hronov proměnila. Nádhera! V tom nadšení by ale mohlo uniknout, že oněch tradičních návštěvníků, co nemají prázdniny, ale vzali si dovolenou, zaplatili vstupenky a ubytování, přijeli za inspirací, ale také se jen prostě znovu po roce setkat, těch, co tradici JH spoluvytvářejí nejsilněji, ubývá. Za posledních pár let více než o třetinu. To není dobré. Za něco může ekonomická situace, více však žehrají na úbytek zážitků. Chtějí prožít něco, co je ohromí, s čím budou měsíce žít. A to se vpravdě v posledních letech tolik neděje. Bývám každoročně členem lektorských sborů na několika regionálních přehlídkách, troufám si tvrdit, že kvalita amatérského divadla rozhodně neklesá, přesto i mně JH už čtyři, pět let onen velký, obohacující zážitek přináší jen sporadicky (Amadeus, byť byl paradoxně z Volyně jen náhradníkem, Zmrazovač, Košér, Pochyby, Slováci...) Hronov si tak mimoděk podněcuje konkurenci. Poděbradský FEMAD dnes přináší minimálně stejnou kvalitu inscenací a zdá se, vyšší užítost sebe i druhé divadlem. Oslovovat je, i jiné kvalitní přehlídky. Hronov přestává být vrcholem. Co s tím? Živá tradice JH tkví v setkání lidí ochotných bavit sebe i druhé divadlem. Oslovovat je, ovlivňovat, působit. Stát si jej v dobách temných přivlastnil, aby jej ideologicky zneužil, nepovedlo se, neb jsme svěprávní lidé. V prvních letech svobody stát i díky osvíceným jedincům pomohl. Za všechny jmenujme Jana Císaře. Za jeho odbornou fundovanost a lidskou kvalitu však bohužel naše divadlo dosud náhradu nenašlo.

Každá dobrá akce stojí rok co rok na křižovatce sebereflexe. Myslím, že si to Hronovští spolu se značnou částí divadelníků uvědomují. Možná by bylo dobré podívat se na JH bez svazujících brýlí zvyklostí jenom a pouze skrze potřeby divadelníků (neb jsme svěprávní lidé). Co třeba ponechat v garanci státní organizace vzdělávací akce a převzít odpovědnost za dramaturgii? Máme k tomu fungující divadelní organizace – SČDO, ADA, hradecký Impuls... Zkrátka zbavit vousatého starce vazeb, jež přestaly být přínosem, a ohlédnout se po občerstvujících mladostech, které rozkvetly jinde. Přál bych Hronovským, aby našli odvahu a v diskusích s divadelníky, bez zbytečných byrokratických oklik, tuto cestu našli. Jde o kvalitu programu, o nic více, o nic méně. Ohňostroj nad JH zazáří, ale nejosvícenějším mezi viditelnými jej neučiní.

František Zborník
amatérský tvůrce, dramatik, spisovatel

Jiráskův Hronov je jednou ze stěžejních kulturních událostí konaných v Královéhradeckém kraji. Jako hejtman jsem velice rád, že nejstarší přehlídka amatérského divadla v celé Evropě se koná právě u nás. O to víc, že k rodišti Aloise Jiráska mám silný osobní vztah. Právě odtud totiž pocházeli moji rodiče. Většinu života jsem trávil v nedalekém Broumově, ale do Hronova jsem se vždycky rád vracel. Ani letošní ročník festivalu si proto nenechám ujít. Všem návštěvníkům přeji příjemný kulturní zážitek, účinkujícím co nejvřelejší přijetí publikem a všem, kdo se na organizaci této události podíleli, děkuji za jejich záslušnou práci.

Lubomír Franc
hejtman Královéhradeckého kraje

Samotný titul této drobné studie může být vlastně označen za protimluv. Jiráskův Hronov totiž není mezinárodní festival. Tento pojem znamená festival s převahou zahraničních souborů. Tím JH rozhodně není. Dokonce, kdykoliv se má zvýšit kvóta pro zahraniční inscenace (podle současných propozic jde o dvě), zdvihne se vlna odporu mezi českými amatérskými divadelníky, neboť to znamená zmenšení prostoru pro české soubory. A to si zatím nikdo nepřejí. Skutečně mezinárodní festivaly jsou u nás pouze dva (pražský MB Apostrof a festival dětského a mladého divadla Soukání v Ostrově, k nimž můžeme s trochou dobré vůle přiřadit mezinárodní festival pantomimy neslyšících, který se občas koná, občas nekoná). Stojím si však za správností tvrzení, že JH je významným mezinárodním festivalem, minimálně v evropském měřítku. Při výčtu festivalů amatérského divadla si jej jen málokdo dovolí opomenout. Odpovědi na otázku proč je několik:

Kontinuálně trvající tradice festivalu na jednom místě a v jednom měsíci (není pro tuto věc důležité, že původně byl ve druhé polovině srpna a že na začátek tohoto měsíce byl přesunut po ruské okupaci, neboť režim nechtěl riskovat problémy).

Vždy ve své historii byl celostátní akcí, která sbírala kvalitní inscenace (byť samozřejmě šlo s výjimkou posledních dvaceti let o inscenace pouze činoherní).

Rozsáhlý vzdělávací program doprovází JH od poválečného období (mnohokrát zahraniční hosté počet dílen překvapí a často řeknou, že je to pro ně velká inspirace).

Festival byl vždy ve své historii amatérskými divadelníky považován za „top“ festival a účinkování na něm za prestižní (každoročně projde regionálními koly druhových přehlídek několik stovek souborů).

Zájem veřejnosti (všechna představení jsou vyprodaná a „plný dům“ neplatí rozhodně pro všechny festivaly; někdy jsem se setkala s dotazem, zda diváky odněkud dovážíme, aby bylo plné divadlo).

Spolupráce s profesionálními divadelníky (režiséři, herci, scénografové, pedagogové, divadelní kritici, dramatičtí autoři a další jako lektori dílen, problémového klubu apod.); jeden německý kolega řekl, že na žádném zahraničním festivalu nezaznamenal tolik profesionálních divadelníků a ve své zemi si to vůbec nedovede představit).

V souvislosti s Jiráskovým Hronovem se nelze vyhnout otázce, jaké postavení má tento festival v Evropě. Stačí si otevřít webovou stránku Scénické žatvy v Martině, kde se hned v záhlaví dočteme: 92. ročník soutěží slovenských ochotnických divadel – nejstarší festival neprofesionálního divadla v Evropě. První ročník této sou-

těže se konal v roce 1923, byl skutečně v Martině a jeho pořadatelem bylo Ústředie slovenských ochotnických divadel. Další ročníky se uskutečnily do počátku 50. let (poslední ročník byl v Banské Bystrici). V roce 1951 byla vyhlášena Soutěž lidové umělecké tvořivosti. Konala se v Trenčíně s účastí tří souborů. První ročník Martinského divadelního festivalu uspořádala Matice slovenská v r. 1967, už s koncepcí scénické žatvy. Pořadatelství v roce 1976 převzal Osvetový ústav v Bratislavě (dnes Národní osvetové centrum) a od toho roku je udělována Cena za tvorivý čin roka.

Podívejme se na fakta z dějin českého ochotnického divadla. Pokud by Jiráskův Hronov chtěl mít podobné záhlaví jako Scénická žatva, tak historicky první přehlídka ochotnických souborů je datována do roku 1891, kdy se na Národní slavnosti ochotnické na Střeleckém ostrově v Praze představilo 11 spolků. První soutěžní přehlídka ochotnických divadel Čech a Moravy (s hostem ze Slovenska) se konala v červnu 1921 ve Švandově divadle v Praze před Všeochotnickým sjezdem. Přehlíd-ky se zúčastnily tyto soubory: Macháčkův okrsek České Budějovice (Jirásek: Vojnarka), Sokol Klobouky (Svoboda: Poslední muž), Spolek ochotníků Beroun (Stroupežnický: Václav Hrobčický z Hrobčic), Tyl Hradec Králové (Hilbert: Vina), Tyl Kostelec n. L. (Tréval: Válka bohů), Spolek studentů pardubických (Šrámek: Léto), Ladeckého okrsek Most (Želenský: U Dušánků), Spolek ochotníků Slaný (Štolba: Na letním bytě), spolky Smetanova okrsku, Slovenské ochotnické robotnické divadlo (Zoch: Z otroctví ke svobodě). První cenou byla odměněna inscenace pardubických ochotníků. Šrámkovo Léto režíroval Julius Mitlöchner a hrál v něm také F. Peroutka. Toto datum lze pokládat za počátek pravidelných soutěžních festivalů v Čechách a na Moravě. V roce 1931 se přesunuly do nově postaveného Jiráskova divadla jako Jiráskův Hronov.

Myslím, že je trochu legrační, když se o prvenství přetahují dva blízké národy s tak bohatou divadelní tradicí, které si váží a před níž v cizině všichni smekají.

Jaké tedy jsou a v čem se liší zahraniční festivaly amatérského divadla. Lze je rozdělit do několika skupin: na světové, kontinentální a národní. Nejprestižnějším festivalem na této škále je jednou za čtyři roky konající se tzv. Mondial, tedy Světový festival amatérského divadla v Monaku, po němž následují v mezidobí také světový festival ve vybrané členské zemi mezinárodní nevládní organizace AITA/IATA. Letos se bude konat v Belgii a mezi soubory z 22 zemí je český soubor Kočovného divadla Ad Hoc a jejich v loňském roce tak úspěšná inscenace Zmrazovače. Nejvýznamnějšími evropskými festivaly jsou především festivaly v Německu, Rusku, Francii, Velké Británii, pobaltských zemích a na severu Evropy. Představme si alespoň některé z nich. Mají různou tradici a nejrozumnější koncepcí.

Světový festival amatérského divadla v Monaku

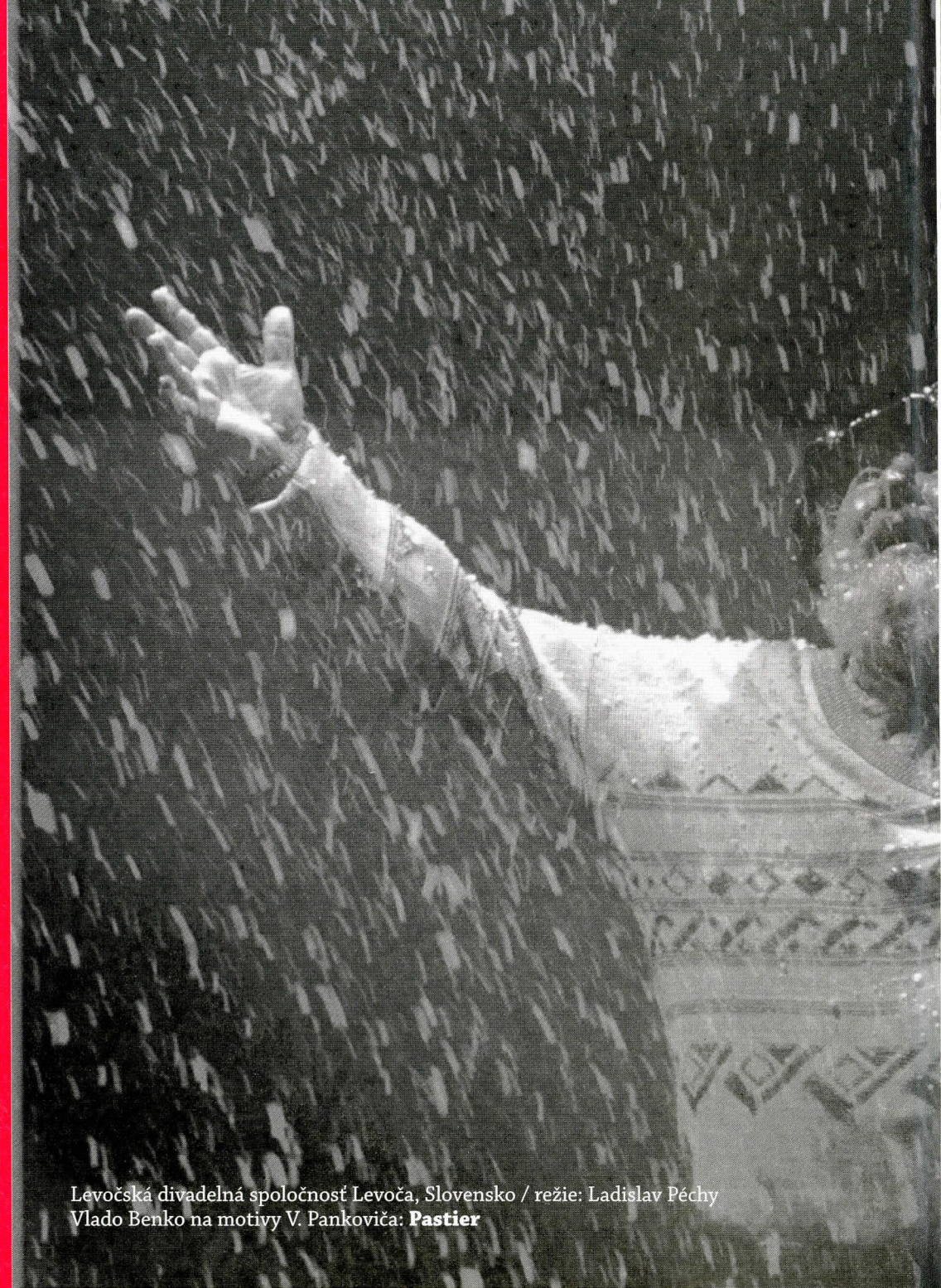
Jako jediný má nárok na přívlastek mondial, tedy světový. Od roku 1955 se koná každé čtyři roky. Zatím poslední ročník, patnáctý v pořadí, byl v roce 2013. Pořadateli jsou AITA/IATA a Monacké knížectví. Tzv. smíšená komise vybírá pouze z těch zemí, které byly pro účast osloveny, vyzvány k účasti. Řadu let (od roku 1997) mezi nimi Česko chybělo. V patnáctém ročníku České středisko AITA/IATA osloveno bylo a do Monaka poslalo Lakomce souboru Geisslers Hofcomoeidiaten Kuks, která úspěšně prošla také JH. Monako kromě jisté pompéznosti (např. v čele tzv. Čestného výboru stojí vždy člen knížecí rodiny, bíločervený slavnostní večer na lodi, účast knížete na představení amerického souboru), staví také na dobrovolnících. Uvádělo se 3 000 dobrovolníků z celého světa. V posledních letech přibýlo dílen a seminářů a mění se sestava dvou lektorů, kteří diskutují o představeních podle předem dané osnovy. Každé dva roky AITA/IATA pořádá velký festival v jiné zemi. Tyto festivaly uvádějí mezi dvaceti až čtyřiceti inscenacemi. Každý soubor dostane za účast plaketu, ceny udělovány nejsou. Každá inscenace hraje dvakrát ve dvou po sobě jdoucích dnech, vždy v bloku po třech zemích.

Světový festival dětského divadla v Lingenu

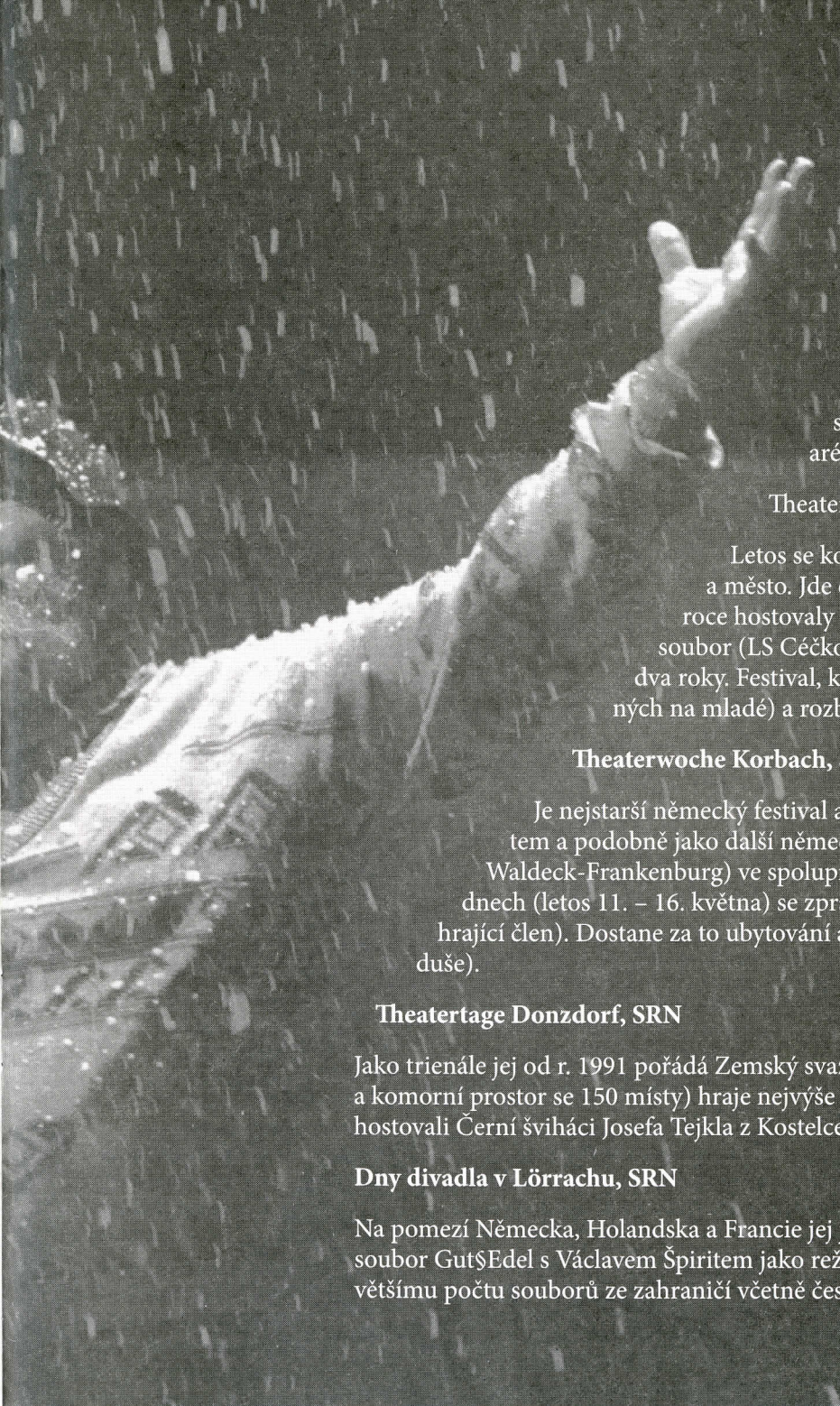
Je obdobou monackého Mondialu a je vyhlášen také jednou za čtyři roky. V Lingenu se konal sedmkrát (první ročník v roce 1990). Loňský ročník byl třináctý, což znamená, že šestkrát byl v jiné zemi. Pořadateli jsou AITA/IATA, Divadelně pedagogické centrum v Lingenu, Spolkové ministerstvo pro rodinu, seniory, ženy a mládež, spolková země Dolní Sasko a město Lingen. Výběr inscenací provádí mezinárodní komise a ty potřebují doporučení národních středisek AITA/IATA. Zvláštností je mimořádné zapojení občanů města jako dobrovolníků – od ubytování dětí v rodinách až po dopravní obslužnost v najatých i vlastních automobilech. V loňském ročníku reprezentoval naši republiku soubor Tři boty z Třebotova. Mezi 23 inscenacemi se neztratil. Festival doprovází dílny pro děti i dospělé, pořadatelé myslí také na to, aby děti z celého světa si festival užily jako přátelskou slavnost. Velký festivalový park nabízí pro ně mnoho atrakcí. Každá země má zvláštní stan, kde se může představit a propagovat. Rozborový seminář pro vedoucí souborů je spíše přátelským povídáním o souboru a jeho činnosti než hodnocením inscenace. Ceny udělovány nejsou. Inscenace se také hrají dvakrát.

Theatertage europäischer Kulturen, Paderborn, SRN

Festival, jehož pořadatelem je Spolek německých amatérských divadel (BDAT), místní soubor Theater der Jugend, město Paderborn, se koná od r. 1982 jako bie-

Levočská divadelná spoločnosť Levoča, Slovensko / režie: Ladislav Péchy
Vlado Benko na motívy V. Pankoviča: **Pastier**

nále, občas jako trienále. Nese podtitul festival volných a neprofesionálních skupin. Zpravidla hostí minimálně 10, maximálně 16 inscenací z různých zemí, z toho dvě až tři jsou německé. Mezi vybranými nechybí vždy jeden soubor ze spřátelených zemí spojených jazykem (Rakousko, Švýcarsko, Jižní Tyroly), což je typické pro většinu německých mezinárodních festivalů. Festival doprovází několik dílen, každodenní festivalové noviny a rozborový seminář. Častým členem tzv. odborné rady je náš krajan žijící od 80. let v Německu, Václav Špirit. Festivalu se několikrát zúčastnily české soubory (Rádobydivadlo Klapý a Studio Dům Brno). Místními pořadateli jsou členové spolupořádajícího souboru, kteří se v pěti dnech postarají o všechno včetně stravování. Město půjčuje festivalu svou Paderhalle jako multifunkční prostor včetně velkého divadla s obrovským jevištěm, které se velmi často používá v obráceném gardu jako aréna. Ceny nejsou udělovány.

Theatertage am See, Fridrichshafen, SRN

Letos se konal 31. ročník festivalu, který je rovněž bienálem. Pořadateli jsou BDAT, Bodensee-Schule St. Martin a město. Jde o víkendový festival, který hostí zpravidla 10 – 12 inscenací, z nich je většina z Německa. V letošním roce hostovaly inscenace z Iránu, Polska, Švýcarska, Rakouska, Jižních Tyrol. Zatím pouze jednou zde účinkoval český soubor (LS Céčko Svitavy). České středisko AITA/IATA už podniklo příslušné kroky k možné účasti českého souboru za dva roky. Festival, který kompletně hostí obrovská škola (základní škola, gymnázium a reálka), nabízí řadu dílen (zaměřených na mladé) a rozborový seminář. Neuděluje se ceny.

Theaterwoche Korbach, SRN

Je nejstarší německý festival amatérského divadla. V letošním roce oslaví 66. výročí. Koná se každoročně a je určen dospělým i dětem a podobně jako další německé festivaly přijímá hudební, činoherní, pohybové divadlo a pantomimu. Pořadatel (zemský okrsek Waldeck-Frankenburg) ve spolupráci s BDAT uvádí, že k jeho profilu patří představení, diskuse, semináře a doprovodný program. V šesti dnech (letos 11. – 16. května) se zpravidla představuje 10 – 12 kusů. Podmínkou účasti je účastnický poplatek 60 EURO (platí také každý hrající člen). Dostane za to ubytování a stravování a může se zúčastnit dílny. Letos byla vypsána jediná s tématem maska (Maska jako zrcadlo duše).

Theatertage Donzdorf, SRN

Jako trienále jej od r. 1991 pořádá Zemský svaz pro amatérské divadlo Baden-Württemberg. Denně se ve dvou prostorech (Stadthalle se 400 místy a komorní prostor se 150 místy) hraje nejvýše třikrát, takže je čas i na diskuse. V pěti dnech představuje 8 – 9 inscenací z celého světa. Opakovaně zde hostovali Černí šviháci Josefa Tejkla z Kostelce nad Orlicí a Rádobydivadlo Klapý.

Dny divadla v Lörrachu, SRN

Na pomezí Německa, Holandska a Francie jej jako bienále na sklonku babího léta organizuje kulturní centrum Nellie Nashorn, pod nějž patří také soubor Gut&Edel s Václavem Špirem jako režisérem. Samozřejmě s podporou města. V roce 2001 se organizátorům podařilo existující festival otevřít většímu počtu souborů ze zahraničí včetně českých. Obvykle bývá uvedeno 10 inscenací. Nechybí rozborový seminář, ceny také nejsou.

NEST, theatre group of the MUZtheater Zaandam, Nizozemí / režie: Suzanne Klomp
Suzanne Klomp a NEST: **Smálan**

FOCUS, Rakousko Festival s názvem Ohnisko, soustředění, zaměření

Je mezinárodním festivalem, který se od r. 1978 koná každé dva roky, zpravidla v jiném místě. V roce 2014 to bylo již po páté v městě Leopoldschlag, blízko českých hranic. Pořadatelem je Rakouská asociace pro amatérské divadlo společně se zemskou organizací v Horním Rakousku. Festival si klade za cíl bořit hranice. Ve čtyřech dnech se vloni představilo 12 inscenací z 9 zemí. Zvláštností je rozsáhlý doprovodný program (oslava letního slunovratu, nedělní kulturní matiné na náměstí a další). Festivalem žije celé město i okolní vesnice. ČR na posledním ročníku reprezentovaly Reverzní dveře z JAMU Brno.

ESTIVADES, Marche en Famenne, Belgie

Jde o festival zemí CIFTA, což je frankofonní region AITA/IATA, který kromě francouzsky mluvících zemí a regionů, Itálie, Španělska sdružuje rovněž země ze severu Afriky a kanadskou provincii Quebec. Koná se jednou za tři roky. Členské země regionu nominují svého zástupce a jako hosté jsou pozváni další dva evropské regiony AITA/IATA. Tak se na tento festival dostaly v různých letech např. Rádobydivadlo Klapý, Vojan Libice nad Cidlinou, DS PIKI Volyně. Reprezentovaly Středoevropskou sekci AITA/IATA. Týden trvající festival uvádí dvacítku inscenací. Nechybí rozborový seminář a několik dílen (svícení, líčení, herectví). Regionální festivaly AITA/IATA většinou putují po členských zemích (vzpomeňte si na dva ročníky JH jako Festivalu Středoevropské sekce AITA/IATA – 70. a 80. JH). Estivades jako stálé místo je v tomto směru výjimkou.

Mezi avantgardou a tradicí, Gatčina, Petrohrad, Rusko

Koná se nepravidelně každé dva roky od r. 1996 vždy v září. Pořadatelem je Ruské středisko AITA/IATA, Výbor pro kulturu Leninského kraje a město, které leží nedaleko Petrohradu a kdysi bylo jedním z letních sídel carské rodiny.

Čtyři dny festivalu hostí deset až patnáct inscenací, z toho polovina je ze zahraničí. Festival doprovází rozborový seminář pro ruské režiséry, kteří se sjíždějí z celého Ruska. Vedou jej profesionálové z Ruské divadelní akademie. Zejména mezinárodně známý Michail Čumačenko je docela drsným hodnotitelem. Velké prostory kulturního domu bývají poloprázdne a vzhledem k počasí předpokládají teplé oblečení. Na festivalu hostovala řada českých souborů (např. V.A.D Kladno s Rozmarným létem, DS K. Čapka Děčín s inscenací Amália dýchá zhluboka).

Horváth István festival (do roku 2012 Kazincbarcika, od r. 2015 Pápa), Maďarsko

Mezinárodní festival byl založen v roce 1972 a do roku 2012 se konal jako bienále v městě Kazincbarcika, kde se uskutečnilo jednadvačacet ročníků. Poté jeho pořadatelé město a Osvětový ústav v Budapešti (příspěvková organizace MK s podobnou koncepcí jako NIPOS) nenašli peníze a festival byl zrušen. Další ročník bude letos v městě Pápa a hlavním pořadatelem je Maďarský svaz amatérského divadla. V Kazincbarcice hrála řada českých souborů (např. Ořechovské divadlo Ořechov, Rádobydivadlo Klapý, Bílé divadlo Ostrava, Geisslers Hofcomoeianten Kuks) a o letošní účast se uchází Pantomima S. I. Brno. Festival je svou koncepcí příbuzný JH nebo SŽ Martin. V pěti dnech festivalu uvádí 16 a více inscenací, z nichž je polovina domácích, vybraných většinou z nejlepších domácích inscenací uvedených v minulém roce. Svým způsobem jde tedy o divadelní žatvu. Všechna představení jsou reflektována tříčlennou porotou, v níž zasedají špičkoví profesionálové. Festival uděluje tři hlavní ceny (dokonce peněžní po 50 tis. forintech) a 4 zvláštní (po 5 tis. forintech). Ceny včetně hlavních získaly i české soubory (např. Bílé divadlo Ostrava za inscenaci Ty, který lyžuješ).

InterRampa, Rokiškis, Litva

Oficiální motto festivalu je přivést sousedy blíž. Čtyřdenní festival uvádí až 14 představení a několik dvouhodinových dílen. Na víc totiž ani není čas. Maraton představení znamená, že se jednotlivé soubory nevidí, a tak jedinou příležitostí, jak se seznámit, jsou prezentace jednotlivých souborů v základní škole a výstava fotografií z odehraných představení ve foyeru divadla. Také není čas na velké rozborové diskuse, je zpravidla jen několik (2 – 3) a na rozdíl od jiných festivalů jsou živé. Festival je velmi mladý, porevoluční. V roce 2009 zde hostovalo karlovarské Studio Divadla Dagmar s inscenací Antigona.

Best Off, Rakvere, Estonsko

Mladý festival byl založen v roce 2006 a pořádá se jako bienále. Mezi zhruba 13 inscenacemi převažují domácí. Hned v prvním ročníku hostoval český soubor Divadlo Dialog z Plzně s inscenací Přelet nad kukaččím hnízdem. Pořadatelem je Estonský ústav lidového umění v Tallinu (estonský NIPOS a zároveň Ústav lidového umění ve Strážnici). Většinu prostředků dává Ministerstvo kultury, vzdělání a společnosti.

Teater Arrièregarden, Dánsko / režie: Teater Arrièregarden
Everything has been said, they say

Tampereen ylioppilasteatteri Tampere, Finsko / režie: Sarianne Paasonen / Werner Schwab: **Presidentittäret**

Setkání v Grenoblu, Francie

Setkání mladého divadla, jehož pořadatelem je občanské sdružení CRÉARC (Centre de Création, de Recherche et des cultures) se koná každoročně od r. 1989 vždy začátkem července. Pořadatelé záměrně pro akci nepoužívají termín přehlídka či festival, protože hlavním posláním je vytvořit prostor pro výměnu názorů na divadlo a vytvářet síť mezi profesionály, kteří se rozhodli pracovat s mladými divadelníky. Sdružení dokonce vytvořilo, přijalo a propaguje Chartu evropského mladého divadla. V průběhu týdne je uvedeno až 21 inscenací (vždy jedno odpoledne, jedno v podvečer, jedno večer), jedno pouliční představení, odpolední diskuse nazvané jako Škola diváka, dílny pro členy souborů jako mezinárodní divadelní škola. Společně pak připraví jedno veřejné představení, které akci uzavírá v ulicích Grenoblu, hlavního města Alp, jak říká turistický slogan. Inscenace jsou doslova z celého světa.

Mikkeli, Finsko

Největší mezinárodní festival v zemi se koná každoročně v lednu v městečku 230 km od Helsinek. První dva roky (1976 – 78) se konaly v Lahti, pak byl přeložen do Mikkeli. Důvodem pro změnu byla snaha pořadatelů přenést festival do menšího města, kde získá větší diváckou odezvu. Víkendový festival si troufá na deset až patnáct kousků, každý se hraje dvakrát. Porota se vyjádří až při závěrečném ceremoniálu. Nicméně je vyhlášen vítěz jako král festivalu. Semináře se vzhledem ke krátkému festivalu do programu nevejdou. Soubory vybírá jedna osoba, většinou herec nebo režisér, vždy je to jiný člověk. Festival z 50% podporuje ministerstvo kultury, přispívá město a sponzoři. Organizátoři říkají, že festival má dobré renomé, takže se peníze lépe shánějí. Festival není čistě amatérský, mezi účastníky jsou také nezávislé skupiny, které dělají divadlo ve svém volném čase a někdy si vydělají. Není to však jejich hlavní způsob obživy. Hostovaly zde zatím dva české soubory: v roce 1986 A studio Rubín z Prahy a v roce 2007 De Facto Mimo Jihlava.

Festivalů je samozřejmě mnohem více, některé vzplály a rychle pohasly, např. Evropský festival mladého divadla v Rudolstadt, mezinárodní festival ve švýcarském Thunu. V některých zemích festivaly vznikají poté, co najdou mecenáše a po jednom či dvou ročnících zanikají. To platí třeba o Rusku. Ptáte-li se, zda v Evropě existují země, které žádný mezinárodní festival nemají, odpověď je ano. Holandské amatérské divadlo v současné době nemá žádné organizační zázemí. Přestalo být členem AITA/IATA, jednotlivé soubory si vše řeší samy. Prý jim pomáhají přátelé z jazykově příbuzných sousedních Flander. Překvapivě žádný festival nemá Polsko, kdysi v 70. a 80. letech minulého století divadelně velmi bohatá země. Předloni vznikla nadace

Graj ve Varšavě, která se snaží situaci postupně řešit. O některých zemích chybějí informace. Např. z Itálie se s nabídkou ozývají pouze festivaly dětského divadla. Festivaly spíše hronovského typu (s mezinárodní účastí) najdeme na Balkáně (např. slovinský festival Postojna). Pokud jde o svět, v Africe existuje festival v Egyptě, občas se ozývají Tunisko, Alžír či Maroko. V Asii jsou stálicemi Divadelní olympiáda v New Delhi (na počátku 90. let tam vystupoval LS Čmukaři Turnov) a festival divadla pro děti Toyama. Ten má zejména zájem o českou pantomimu (opakovaná účast souboru Pantomima S. I. Brno, hostovala zde také seniorská skupina DS Jirásek Hronov). Na loňské konferenci Děti a umění v Lingenu jsem slyšela o festivalech v Asii (např. v Indonésii, Singapuru, Bangladéši...) s účastí desítek amatérských skupin. V severní Americe je aktivní Kanada, kde je dokonce několik mezinárodních festivalů. USA v současné době nemá žádný. Mexiko mívalo festival nazvaný podle M. Cervantese, který byl multizánrový a přijímal i folklorní soubory. Na přelomu století zde účinkoval Vycpálkův soubor písní a tanců z Prahy. V jižní Americe není nic. Argentina byla vybrána jako místo konání letošního světového festivalu amatérského divadla. Poté co byla vybrána, patrně všichni umřeli, protože světový výbor AITA/IATA marně dva roky sháněl informace. Nezbylo než Argentinu vzdát. Proto se letošní světový festival koná v Belgii.

Všude dobře, doma nejlépe. Není podstatné, zda je JH nejstarším festivalem na světě. Mnohem podstatnější je, že si uchoval svůj význam pro české amatérské divadlo, čemuž odpovídá i výše příspěvku státu, tj. Ministerstva kultury. Můžeme být hrdí na jeho tradici a na zvuk, který má ve světě. Nic z toho není samozřejmostí a nevzniklo mimochodem.

Mgr. Lenka Lázňovská

je ředitelkou NIPOS – Národního informačního střediska pro kulturu Praha, předsedkyní Festivalového výboru Jiráskova Hronova a prezidentkou Českého střediska mezinárodní organizace amatérského divadla AITA/IATA, která do programu JH nominuje zahraniční inscenace a vybírá zahraniční lektory hronovských seminářů.

Amatérské divadlo je sestra divadla profesionálního. Hronov je sestra profesionálních festivalů. Svou sestru Hronovem pokadě objevuji, každý rok sleduji, v jaké je pohodě, náladě, jak je zvědavá a tvůrčí. Jak je hravá. Jestli je svá, nebo nesvá.

A taky: Miluji na Jiráskově Hronově tu nevyhnutelnost propojení s městem. To, když divadlo vytéká z klobásy i vepře na náměstí. To, že divadlo je naléváno v Tritonu. To, že divadlo odkapává z míchané zmrzliny v cukrárně. To, že dveře Jiráskova divadla promlouvají svými vrzajícími panty a jejich pohyb je emotivnější než Hamletův monolog.

Vladimír Fekar
dramaturg

Jsou v životě určité mezníky, které zůstávají v paměti na celý život. Pro mne jedním z nich je moje účast na Jiráskových Hronovech. V roce 1973 jsem se poprvé setkal s JH a poprvé stanul na slavných prknech Jiráskova divadla. Jako člen Divadelního studia D3 v Karlových Varech jsem v roce 1973 hrál v inscenaci Hermanna Heyermanse Loď jménem naděje v režii Miloše Honsy. Rád jsem se vrátil na památná místa Aloise Jiráska. V roce 1989 s mojí inscenací Karla Čapka Jak se dělá divadlo, v roce 1990 s Daniely Fischerové Hodina mezi psem a vlkem. Velice rád vzpomínám na skvělou inscenaci boheradického souboru Rok na vsi i na udělování Ceny Ministerstva kultury ČR v roce 2006 za moji dlouholetou činnost na ochotnických jevištích. Zdravotní potíže a vysoký věk mi dovolují už jen na tyto krásné chvíle v životě vzpomínat. Dík patří prknům, která znamenají svět.

Vlastimil Ondráček
amatérský tvůrce

Popsat v krátkosti to městečko pulsující divadelním nadšením a energií by jistě byl jednoduchý úkol pro zkušeného spisovatele. Já mohu jen laicky slovem vzpomenout nezapomenutelná představení (i ta, na které je lepší zapomenout), nápadité semináře, noci znavené, avšak k vrcholným výkonům se bičující frekventanty kurzů. Před očima se promítají obrazy krátkých, ale občerstvujících vycházek do okolních lesů. Vždyť tolik divadelních zážitků v jednom týdnu lze vstřebat buď jen s Tritonovým závojem na víčkách nebo naopak s úplně čistou hlavou. Za průvodem fantazie defilují usmívající se a po vedení dychtící tváře sympatických seminaristů, ochotní a rychlí styční důstojníci, vtipní recenzenti, vstřícná a milá obsluha snídaňové oázy na náměstí, šik pomáhajícího technického personálu divadla v čele s energickou Dášou... Ale dosti konkrétních jmen tolik nejen úsměvem podporujících lidí.

Z víru, ba přímo tornáda zážitků a pocitů se jasně vynořuje jedna naprosto jasná definice. Na Jiráskově Hronově není nic problém. Za možnost tohle zjistit a poznat na vlastní kůži děkuji.

Jan Matásek
hudebník

Já nejsem nejpravidelnější návštěvník, spíš se v Hronově zjevuji. Hráli jsme ve Slávii, v Sokolovně i „Čapkáči“, byl jsem tu jako lektor dílen i moderátor různých podob diskusního klubu a dokonce i člen hronovského „high boardu“ – PC klubu. Spal jsem v tělocvičnách i na Radnici. Rozvládnuté pobývání mi umožňuje nahlížet na hronovské proměny, proměny ve struktuře festivalu, jeho účastníků, inscenací a inscenačních postupů.

První vzpomínka je z přelomu osmdesátých a devadesátých let. Vlastně jsem ještě nevnímal Hronov. Do Hronova se chodilo pěšky na něco, jako by to bylo u sousedů, jako bychom vyráželi za dobrodružstvím na jiné území. Doma jsme byli mezi svými v Dřevíči.

Později jsem sám jako lektor dílny poznal, jak Hronovu začala slušet razantní invaze mladých lidí v stále rostoucí „letní divadelní akademii“. A byla to i pro mne veselá škola. Je uměním lektora udržet chuť a nasazení seminaristů a přitom být v souladu s jejich dalšími lákadly, jakými vždy je léto, přátelé, lásky a do toho potřebné kvantum chytrých řečí, piva a vína a hlavně divadla v nejrůznějších podobách.

Vzpomínám na mytické vítání slunce nad Ostašem a vím, že se Hronov stal českým divadelním „woodstockem“. Je důmyslným mixem podnětů, které jinde kolem nejsou. Mezigenerační, mezizkušenostní setkávání (starší, zkušené, profesionálové i greenhorni u jednoho stolu, v jednom publiku, na jedné podlaze) bez přemrštěné snahy po soutěži, po vavřínech, medailích je samou podstatou a nenahraditelností Jiráskova Hronova.

Hronov právě svou atmosférou je poutním místem spolubytí, sounáležitosti, školou tolerance i žitou univerzitou divadelní praxe a teorie. Ano, otevřenost, obtížná uchopitelnost je největší změnou a kvalitou Jiráskova Hronova. Podle mne Hronovu škodí hledání a vztyčování hranic, bariér, mocenských pozic a výhradních „vedoucích rolí“.

Roman Černík
pedagog FPE ZČU Plzeň, performer

Vzpomínka na patnáct let mých hronovských dnů
a nocí

Dneska mi nejde do hlavy, jak je možné, že jsem Jiráskův Hronov tak dlouho mýjela. Ale asi bylo dáno osudem, že jsem na něj na svých divadelních cestách narazila až ve svých 45 letech. Bylo to v roce 2000, tedy na jubilejním 70. mezinárodním ročníku. A od té doby jezdím na Hronov pravidelně, stal se součástí mého léta. Tehdy poprvé bylo to setkání pracovní – v rámci redakce Zpravodaje, a od té doby je to tak vždycky. Přiznám se, že pro mě je spojení práce a zábavy v tomto případě ideální. A to hned z několika důvodů. Zarytý introvert, je-li mu dána role, za níž se může skrýt – v mém případě zvědavý novinář – ocitá se v postavení příjemném. Za prvé nemá pocit, že by otravoval lidi ze svého popudu, ale má k tomu oprávnění, za druhé má privilegium nahlédnout do zákulisí představení a workshopů, a za třetí, noční práce vás většinou chrání před účasti na různých bujarých vinných večírcích s neblahými následky (což ovšem neznamená, že lahodný mok vůbec neokusíte – to by na JH asi ani nešlo). Ovšem to, co je pro mě vůbec nejpříjemnější, jsou setkání s různými zajímavými lidmi z oboru, kteří jsou v průběhu festivalu většinou velmi dobře naladěni. A tak moje vzpomínky na JH v průběhu patnácti let, co sem jezdím, jsou takovou pestrobarevnou příjemnou mozaikou, kdy nelze s jistotou tvrdit, co se v kterém roce odehrálo, ale to nevadí. Důležitý je celkový pocit, takové té příjemné svobody, když člověk vypadne ze stresu každodenních starostí. Ty mé obrázky spojené s vůní kávy, klobás a koláčků, ale také s řekou s pestrobarevnými blikajícími žárovkami, prázdným zarostlým bazénem, půvabnými zákoutími parku, hřbitova i lesa nad Hronovem se prolnou s atmosférou nočních oáz vína, diskusí se prolnou s atmosférou nočních oáz vína, diskusí a smíchu a samozřejmě i s denními rituály putování po jednotlivých štacích – od divadla přes Čapkův sál až po sokolovnu. I s tím, že všude potkáváte ty stejné lidi, s nimiž se třeba za celý rok nesetkáte, ale na které se i díky tomu těšíte.

Jana Soprová
divadelní kritička

Do Hronova jsem se vždycky těšil. V dětství proto, že jsem v něm tušil cukrárnu a rozchod. To když jsem coby devítiletý člen turistického kroužku brázdil s tornou na zádech Broumovskou vrchovinu. Velké divadlo na náměstí mě zaujalo sice o něco méně než vidina zmrzliny, ale také jsem si ho všiml. Maně jsem si vzpomněl, jak mě maminka místo vytouženého dramatického kroužku přihlásila do turistického oddílu mladých průvodců Prahou se smělym odůvodněním, že v něm si jistě budeme hrát na pražská strašidla a to že bude taky divadlo.

Divadelní shluk Dovejvrtky, ve kterém jsem u amatérského divadla v šestnácti letech začínal, k Hronovu vzhlížel s lehce patetickým a kapku vlasteneckým respektem. Toužili jsme si tam zahrát... No, nezahráli... Ale začali jsme na Hronov jezdit. Mně se to ovšem vždycky křížilo s putovním táborem toho osudného turistického oddílu. Proto jsem nikdy nezahlédl Hronov očima seminaristy. Mrzelo mě to. Dodnes si myslím, že semináře jsou srdcem festivalu...

Od těch dob se toho u mě hodně změnilo. Vystudoval jsem vysokou školu. I tenhle fakt s Hronovem tak trochu souvisí, protože ve druhém ročníku divadelní vědy mě čekala povinná pozorovací praxe v profesionálním divadle. Kamarádi z amatérského divadla mi dali okamžitou nalejvárnou, že v čele pražského Divadla ABC čerstvě stanul jejich nepsaný guru Milan Schejbal a že tam zkouší D'Artagnana a ať jdu určitě v první řadě za ním... Slovo dalo slovo a po praxi následovalo dramaturgické angažmá u Milana na deset let. Díky Milanovi mě divadlo profesionální od divadla amatérského nijak nevzdálilo. Naopak. Začal jsem režírovat v pražském divadle Radar a náš soubor Ty-já-tr měl nakonec tu čest si na Hronově zahrát postupně sedm inscenací. Teď, když už jsem zažil JH i v kůži lektora či recenzenta a nahlédl do jeho kuchyně, už ve mně neprobouzí ten patos, co dřív. Přesto, když se řekne „Hronov“, zní mi to pořád stejně lákavě, pořád trochu tajemně a pořád to má v sobě vzrušení z nezničitelného očekávání zážitků.

Luděk Horký
dramaturg

Divadelní festivaly jsou jako velké rodinné svátky, vrcholy celoročního rodinného života. Festival Jiráskův Hronov patří bezpochyby k mimořádným zážitkům v evropském divadelním kalendáři. Festival ukazuje uměleckou kvalitu amatérské tvorby v Česku, a následně i v Evropě. Také divadelní soubory z Německa byly v minulých letech opakovaně zvány a přinášely tak se svými produkcemi svůj příspěvek k mezikulturní výměně. Jako host jsem se mohl osobně často přesvědčit o enormní kvalitě umělecké práce a vychutnat si pohostinnost hostitelů v Hronově. Jménem BDAT bych chtěl srdečně poděkovat a popřát „národní žatvě amatérského divadla“ mnoho úspěchů i v dalším ročníku.

Norbert Radermacher
Prezident BDAT, Německo

Čím pro mě byl a je Jiráskův Hronov

Poprvé jsem byl na Jiráskově Hronově v roce 1965. Začínal jsem jako ochotník v brněnském divadle poezie x 61. Naše pásmo „nemilostné“ české poezie nazvané Inzerát na skřivánka v režii Radima Vašíčky pozvali k vystoupení. Přijali nás velmi přátelsky, ale zkušený ochotnický divadelníci se soukromě netajili tím, že v divadle poezie spatřují slepé rameno. Ochotníci se budou opírat o tradiční realistické hry, a to především české.

Dlouhou přestávku mezi návštěvou v roce 1965 a příští účasti na Jiráskově Hronově jsem tak docela nezavinil. Jako autor zakázaný po celá sedmdesátá a osmdesátá léta, po podpisu Charty 77 navíc občas sledovaný policií, jsem se veřejným podnikům z dobrých důvodů vyhýbal.

V roce 1991 jsem přijel do Hronova jako ministr kultury a zíral. České ochotnické divadlo se z gruntu proměnilo. Na repertoáru se objevovali soudobí autoři čeští i cizí, hojně byly pokusy o vlastní dramatizace a scénáře, scénický jazyk usiloval o modernost a osobitost a poselství jednotlivých inscenací zněla aktuálně. Pravda, diskutovalo se o tom, co si ochotníci počnou bez státní podpory, která na rozdíl od minulosti měla být daleko skromnější, a ozývaly se silně skeptické hlasy.

Od té doby jsem byl v Hronově častým hostem, nakonec jsem si zvykl jezdit každoročně, a nikdy nelitoval. Byl jsem jednak obecně svědkem velkého kvantitativního i kvalitativního rozvoje ochotnického divadla, jednak jsem jako divák zhlédl nezapomenutelná představení hlásící se ke jménům, která jsou mi drahá. Za všechna jmenuji Franze Kafku.

Samozřejmě se do Hronova chystám i letos, a dokud zdraví dovolí, i na další ročníky.

Milan Uhde
spisovatel, dramatik, politik

Nemůžu Jiráskův Hronov nemilovat.

Bude to asi znít banálně, ale je to fakt. Jiráskův Hronov se stal významnou součástí mého života profesního i osobního. Naučil jsem se zde a zažil mnohé. Když jsme s naším amatérským souborem Anebdivadlo poprvé vystupovali na Hronově v roce 1982 ve Žďárkách s inscenací Adam stvořitel, sklídili jsme opravdu obrovský a nečekaný úspěch. Nebylo úplně nepříjemné, že mě na ulici v Hronově zastavovali neznámí lidé a hlásili se ke mně jako k dávnému příteli a poklepávali mi po ramenou. Najednou jsem měl spoustu přátel, o kterých jsem dříve vůbec nevěděl. Dva roky nato se našemu souboru, tak jak se to někdy stává, vůbec nezadařilo a festivalové představení Lorenzaccia právem u diváků i odborné poroty propadlo. Na hronovských ulicích se opakovala podobná setkání jako před dvěma lety, nyní ovšem v opačném gardu. Tentokrát jsem já oslovoval své někdejší „přátele“, leč mnozí z nich mně ani neodpověděli na pozdrav. Vynikající škola pro můj profesionální život! A tak bych mohl pokračovat...

Nemohu však nevzpomenout na všechna ta pozitiva, která jsem na Jiráskově Hronově zažil, na která se nikdy nezapomíná a pro která všichni divadlo děláme. Tady mě vyzval pan profesor Jan Císař, abych se neprodleně přihlásil na studium režie na DAMU, tady jsem zažil velmi intenzivní setkání at' jako moderátor diskusních klubů, vedoucí kurzů KMD, ale především jako lektor seminářů S a KPR, kde jsem potkal a získal řadu přátel a kamarádů (s některými z nich se vídám i na poli profesionálního divadla, např. Jan Šotkovský, Vítek Herzina, Veronika Kubařová atd. atd.). Je totiž super vědět, že díky tomu máte v každém druhém městečku či vesnici někoho, na koho se můžete kdykoli obrátit. Nemluvě o tom, že takovou „mafíánskou“ svatbu, jakou nám s Pavlínou na Hronově v roce 2006 připravili naši kamarádi, nemohl mít nikdo na světě.

Nikdy nezapomenu také na diskuse o soutěžních představeních v hospodě Na Prajsku, tehdy zařízení nejnižšího stupně, někdy v první polovině 80. let minulého století. Plná hospoda mladých lidí, na kulečnickových stolech desky bez ubrusů, všude pivo a kytary. Během večera vždy někdo neočekávaně vstal, zakřičel: „Jdeme se bavit o divadle!“, kytary se odmlčely a proběhla zcela spontánní a samovolně se regulující, většinou konstruktivní debata o zhlédnutém. Když už se mluvilo dlouho a dokola, kdosi zakřičel: „Jde se radši hrát!“ a zábava pokračovala. Tam jste došli, vedle hodnocení odborné poroty, zcela pravdivou, ničím nezatíženou reflexi vašeho představení, a to naprosto „bez rukaviček“.

Prál bych si, aby Jiráskův Hronov byl stále takovým fenoménem, který nejlépe vyjadřuje ironický obsah SMS zprávy, již pravidelně dostávám od svého kamaráda Honzy Šváchy, rovněž se vracejícího z Hronova domů: „Vítej zas v té naší... realitě.“

Milan Schejbal
režisér, pedagog DAMU

Jiráskův Hronov patří k najdůležitějším bodům na mojej divadelnej mape. Od roku 1977, kedy som tam bol po prvý krát, som sa ho zúčastnil viac ako 30 ráz. Navždy mi zostanú v pamäti inscenácie, ktoré som tam videl a pozitívne poznačili moje divadelné začiatky – Peer Gynt z Ústí nad Labem, Koniec všetko napravi a Guľočka zo Zelenča, Balada pro banditu z Prahy či Léblova inscenácia Vonnegutovej Grotesky. Desiatky nezabudnuteľných priateľstiev, krásna študentská láska, oáza slobody a veselosti v bývalej hospode na Prajzku, divadlom naplnené dni a prebdené noci plné bláznivých nápadov, ktoré ma dobíjali energiou na celý nasledujúci rok. Ale bol to najmä dvojročný Klub mladých divadelníkov pod vedením Jirku Frehára, Ivana Rajmonta, Karla Kříže a Mirka Krobota, kde som sa naučil o divadle viac ako po celé nasledujúce roky dohromady. A tiež moje inscenácie, ktoré som urobil v Partizánskom a v Prievidzi a s ktorými sme sa do Hronova prebojovali až osem krát. Je toho celkom dosť. Keď sa tak nad tým všetkým zamyslím, Hronov naozaj patrí k tomu najdôležitejšiemu v mojom živote. Vďaka.

Jozef Krasula
amatérsky tvorca, organizátor,
Slovensko

Když jsem roku 1979 nastoupil do plzeňského amatérského divadla Dialog, pořád jsem tam slyšel: „Když se mám to povědět, tak bychom mohli jet na Hronov...“ Nechápal jsem, proč si do Hronova nezajedou jen tak. Proto jsem se tam, i když to Dialog v tom roce nedal, vydal jako účastník semináře. Tam jsem se zamiloval do divadla, tam jsem se rozhodl dělat to profesionálně, tam jsem potkal lidi, kteří poté formovali můj profesní život. Pak jsem kočoval asi tak 10 let po cizině. Často jsem se slyšel, jak říkám: „Kdybyste tu měli něco jako my Hronov, tak byste...“

Do Hronova jsem se vrátil asi tak před 20 lety a začal tam sám lektoriť. Takový nárůst zájmu se nevidí. Od dob, kdy jsem tam já jezdil jako seminarista, se počet mladých nadšenců zdesetinásobil. Je to taková líheň umělců, protože mnoho těch, co Hronovem prošli, dnes vídáme v televizi, či divadlech.

A já jsem pyšný, že jsem byl trochu při tom. Prostě bez Hronova by to nešlo.

Michal Hecht
mim

I have many memories of my visits to the festival; a strong one is the feeling of being totally immersed in theatre for 10 days, no outside world intervening, no newspaper or television, no interest in anything but theatre – on stage and off stage in the discussions and conversations: a wonderful time it was.....

Joke Elbers
organizátorka, Holandsko

Opona se zvedá. DF se klaní. Krátká fanfára.

Milí a vážení, letos budu na Hronově učit po dvacáté. Vedu tu seminář neverbální komunikace.

DF panoramuje. To znamená, rozhlíží se po vás a nabízí vám oční kontakt. Tak ji ho prosím oplátte!

Když jsem kdysi začínala, tak mě zhruba ve středu roztřásla panika, že už jsem vám řekla všechno, co jsem věděla, a po zbytek týdne nemám co dodat. Ve čtvrtek jsem se chtěla hodit marod, aby se nepřišlo na to, že jsem podvodnice a nic neumím.

DF zlehka vzdychne. Těživá vzpomínka na okamžik vyvolala kýslivý hlad.

Jak šel čas, šprtala jsem a šprtala. Už dávno mívám poslední den semináře pocit, že bych potřebovala aspoň týden navíc, abych vám narvala do hlav ještě to a ještě tohle... Samá fascinující témata!

DF se usmívá. Mhouří oči a pod nimi se tvoří roztomilé bochánky zvané Duchennovy svaly, což znamená, že úsměv není falešný.

Jezdím na Hronov moc ráda. Pod mou hrůzovládou se už octlo přes čtyři sta z vás.

DF si vás všechny v duchu prohlíží a zorničky se jí šíří jako borůvkové koláče. Neklamný znak zalíbení, takřka zamilovanosti. Slovo „hrůzovláda“ je v intonačních uvozovkách, žertík, drobný double-bind.

Jo, a ten pán, co se v divadle směje tak nahlas, to je můj muž Jindřich. Profesor Císař říká, že je to nejlepší divák střední Evropy. Testovní otázka, jestli jste mě dobře poslouchali: Jak se pozná, že se směje upřímně? Správně!

„Střez se lidí, kterým se při smíchu netřeše břicho!“ říká čínské přísloví.

Moc se na vás zase letos těším.

DF se neškrábe, nevtří a nesahá si na nos. Tak to asi bude pravda.

Na shledanou všichni!

DF mává otevřenou dlaní. Sentimentální hudební motiv. Pomalu se snáší opona.

Daniela Fischerová
spisovatelka, dramatička, psycholožka

Jednoznačně událostí, která naše malé městečko zviditelňuje, oživuje, dělá jej známým nejen v rámci České republiky, ale i ve světě. My hronovští jej považujeme za rodinné stříbro, které nám zanechali naši předci. Je naší milou povinností o něj pečovat, chránit jej a dbát o to, aby bylo zachováno i pro generace příští. Událostí, které mají tak velkou a dlouholetou tradici, není mnoho. I tak významné projekty jako je bezesporu Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech, Mezinárodní hudební festival Pražské jaro nebo Smetanova Litomyšl nemají ani zdaleka tak dlouho trvající tradici jako má náš Jiráskův Hronov. A na to jsme velmi pyšní. Jen to, co má smysl, co lidem něco dává, co je obohacuje, co je baví... jen to má právo na své místo na slunci. Jiráskův Hronov jej má už hodně dlouho a já pevně věřím, že ještě dlouho bude mít.

Z titulu své funkce mám tu čest být při organizaci a zajištění festivalu Jiráskův Hronov již mnoho let. Bez nadsázky lze říci, že „duch festivalu“ se prolíná životem města po celý rok. Jeden ročník skončí a již se pomalu připravuje ročník další. Město Hronov a jím zřizovaná příspěvková organizace Kulturní a informační středisko Hronov mají na starost organizační zajištění festivalu. To je obrovský balík různých povinností, mezi které např. patří zajištění odpovídajících hracích prostorů včetně potřebného personálu, zajištění a organizace ubytování pro účinkující soubory i návštěvníky festivalu, prodej vstupenek, propagace atd. Festival Jiráskův Hronov však není jen divadelní přehlídkou. Má i svou vzdělávací část, která je neméně důležitá. I pro jednotlivé semináře je nutné zajistit vyhovující prostory a pro téměř tři stovky seminaristů stravování a ubytování. Tohle všechno a mnoho dalších činností je potřeba dobře naplánovat a finančně zajistit.

Úkolem vedení města Hronova je vytvořit takové finanční a materiální podmínky, aby se festival takového rozsahu mohl vůbec uskutečnit. Mohu s klidným svědomím konstatovat, že se o to každoročně snažíme. Spokojenost účinkujících, seminaristů, návštěvníků a v neposlední řadě i hronovských občanů, je pro nás velmi důležitá. Všichni členové Zastupitelstva města Hronova, a to bez rozdílu politické příslušnosti, bez jakýchkoliv připomínek vyčleňují potřebné finanční prostředky, všichni ředitelé příspěvkových orga-

nizací umožňují využití jim svěřených budov pro potřeby festivalu. V průběhu Jiráskova Hronova jsou v plném nasazení i všichni pracovníci Městského úřadu v Hronově, kterých se festival dotýká. Mimořádné služby jsou samozřejmostí pro městskou policii i technické služby. Zabezpečení pořádku při konání tak velké akce je pro nás velkou prioritou.

Největší nasazení pak zažívají zaměstnanci Kulturního a informačního střediska. Jejich řady se v době festivalu mnohonásobně rozrůstají. Zajišťují bezproblémový chod festivalového informačního centra, provoz ve všech hracích prostorech, starají se o soubory, seminaristy, lektory i běžné návštěvníky. Každý den řeší desítky malých i větších problémů, které bohatý festivalový program přináší. V jejich režii je i slavnostní zahájení festivalu, doprovodný program v parku Aloise Jiráska po celou dobu festivalu a samozřejmě i zakončení festivalu včetně krásného, všemi obdivovaného ohňostroje. Za tím vším je spousta mravenčí práce, pracovního nasazení, obětavosti a lásky k divadlu. Bez ní by snad ani nebylo možné maratón s názvem Jiráskův Hronov zvládnout.

Hronovskou veřejností je festival vnímán velmi pozitivně. Velký zájem je o vstupenky na divadelní představení, kterých se mnohdy nedostává. A to se hraje v Jiráskově divadle, Sále Josefa Čapka, v sokolovně, někdy třeba i na zimním stadionu. Místní oceňují i pestrou nabídku v rámci doprovodného programu, který se odehrává v parku Aloise Jiráska. Dopolední pohádky pro děti, odpolední koncerty i další zajímavá vystoupení všeho druhu jsou hojně navštěvovány. Živo ale není jen v hracích prostorech a v parku. Lidé se baví na náměstí, diskutují o zhlédnutých divadelních představeních v hospůdkách, na mnoha místech si mohou zazpívat při kytarě nebo harmonice, nechybí ani nabídka tanečních večerů a příjemného posezení na zahrádkách místních restaurací. Nedílnou součástí festivalu je i krásné osvětlení řeky Metuje, které navozuje neopakovatelnou romantickou atmosféru srpnových večerů. Hronov zkrátka po celou dobu festivalu žije úplně jiným životem než v ostatních týdnech v roce. Všichni hronovští to vědí a počítají s tím. Festivalovému životu se například přizpůsobují i místní obchodníci. Mají otevřeno do večerních hodin a podle jejich vlastních slov vím, že se jim vstřícnost k návštěvníkům festivalu vyplácí.

Pro město je velmi důležité, že výjimečnost Jiráskova Hronova vnímáme nejen my, ale také stát a Královéhradecký kraj. Bez jejich významné finanční podpory by se jen těžko mohl festival uskutečnit. Velmi rádi vždy přivítáme zástupce Ministerstva kultury a Královéhradeckého kraje na slavnostním zahájení Jiráskova Hronova. Stejně rádi se úrovní festivalu chlubíme před zahraničními hosty, kteří každoročně festival navštíví. Svůj dík za podporu pak samozřejmě vyjadřujeme i sponzorům, bez jejichž finanční podpory bychom se v žádném případě neobešli.

Jiráskovu Hronovu je 85 let! Svátek všech příznivců a milovníků amatérského divadla ale není vůbec starý, ba právě naopak. Stále se těší zájmu místních, stále je pro většinu ochotníků tím pomyslným vrcholem, na který by chtěli dosáhnout. Jiráskův Hronov je totiž opravdu výjimečný. Má tradici, má svou

chuť, vůni, atmosféru. Právě proto má tolik příznivců a tolik pro nás všechny znamená. Je to stejné jako s dobrým vínem. Chutná-li nám, nechceme zkoušet jiné, zůstáváme věrni dobré značce. A Jiráskův Hronov je „dobrá značka“ nejen u nás doma, ale i v zahraničí. Jsme na to pyšní a snažíme se, aby tradiční dobrá chuť, vůně i atmosféra festivalu byla zachována. Snažíme se, aby ten, kdo jednou „ochutná“, už žádný ročník nevynechal.

Bc. Hana Nedvědová

je starostkou města Hronova a členkou Festivalového výboru Jiráskova Hronova.

Co mi dává Jiráskův Hronov?

Je večer 21. května 2015. Otevírám schránku s elektronickou poštou a vidím výzvu k napsání krátkého osobního textu k jedinečnosti Jiráskova Hronova. Je to náhoda: následující dne, 22. května, se na celé planetě Zemi bude slavit Mezinárodní den biologické rozmanitosti. A můj hlavní a každoročně potěšující pocit z Jiráskova Hronova tkví právě v radosti z rozmanitosti. Stejně tak jak má slovo rozmanitost synonyma ve výrazech různost a pestrost, stejně tak se dá označit to, proč se každoročně už dlouhá léta snažím v létě do Hronova přijet. Pro rozmanitost, různost a pestrost divadla, a života.

Janek Rokyta, dnes již bohužel nežijící folklorista, muzikant, jakých moc není, mi jednou na mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici (událost, kam se také snažím každoročně přijet už více jak čtyřicet let stejně jako na Jiráskův Hronov) řekl: *Viš, kam se tady ve Strážnici nejraději dívám? Do očí lidí. Nikde jinde nevidíš tolik života v lidských očích, jako tady.* Odpověděl jsem mu: *Ale ano! Na Jiráskově Hronově!*

Divadlo – má láska, tak se jmenuje kniha ruského režiséra Anatolije Efrose. Jsem přesvědčen, že tato slova platí o nás o všech, co za divadlem do Hronova jezdíme. Ale přiznávám se, že je tu ještě jeden důvod: krása krajiny. Z Hronova to není daleko do Machova, malé obce, kde leží východní konec Broumovských skal. Na jejich opačném konci, nad obcí Křinice, pak leží Broumovské stěny, s kaplí Hvězda Kiliána Ignáce Dientzenhofera, která stojí nedaleko nejromantičtějšího kaňonu v České republice. A v něm je, a jak jinak, Skalní divadlo, přírodní útvar úchvatné krásy.

Proč jezdím na Jiráskův Hronov? Jezdím sem za láskou, krásou, a životem.

Ladislav Vrchovský
dramaturg

Psal se rok 1979, ročník Jiráskova Hronova 49. Posluchači kurzu divadelní režie a herectví Lidové konzervatoře Středočeského KKS měli v průběhu hronovské přehlídky soustředění. Byl jsem mezi nimi jako jeden z posluchačů divadelní režie. Náplní soustředění byly dramatinizace literárních předloh, přesněji jejich jevištní realizace. Dramatinizace musely být připraveny předem a zaslány vedoucí lektorce Jarmile Černíkové-Drobné. Přijel jsem na Hronov připravený obhájit své dílo a také ho realizovat. Z několika předurčených textů jsem si vybral povídku Michaila Zoščenka Utrpení mladého Werthera a své dramatinizaci dal název *At nemrská přijat*. Výsledek mého dramatinizátorského snažení byl přijat, koncept zamýšleného provedení pak byl vyslyšen s neskrývanou nedůvěrou ve zdárný výsledek. To nám nebránilo, abychom se s přidělenými kolegy z hereckého kurzu pustili do zkoušení. Zkoušeli jsme venku v sousedství ubytovny poblíž Staropadolské hospody.

Koncem JH jsme měli výsledek naší práce předvést v učebně, kterou jsme měli k dispozici v ZDŠ na hronovském náměstí. Všichni tak učinili, ale naše skupina nemohla, neboť jsme povídku inscenovali v arénovém prostoru a učebna nám byla příliš malá na to, aby se v ní dal objíždět prostor obklopený diváky na jízdním kole. Prosili jsme, abychom mohli inscenaci předvést na školním dvoře. Jaroslav Vágner, jeden z lektorů hereckého kurzu, prohlásil, že se zase jedná o nějaké mé vymyšleniny a extravagance, a trval na tom, ať se předvedeme jako všichni v učebně. Už nevím, zda zahrálo to, že bychom museli vyklidit všechny stoly a židle z učebny či se nás někdo z lektorů zastal. Šlo se na dvůr. Dopadlo to nakonec dobře, a to tak, že se lektorské vedení konzervatoře přičinilo o veřejnou prezentaci na hronovském náměstí. Jarmila Černíková-Drobná mi po představení dala pusu a nešetřila chválou.

Byla to první a poslední pusa, kterou jsme si dali, navzdory tomu, že jsme po mnoho následujících let výtečně spolupracovali na poli amatérského divadla. Bylo to také mé první a poslední vystoupení na JH, pomínou-li zahajování Klubu (nejen) mladých divadelníků a jiná vystoupení spjatá s mým následným profesním působením na JH.

Milan Strotzer
vedoucí Databáze českého amatérského divadla,
odborný pracovník NIPOS-ARTAMA,
emeritní programový ředitel JH

A proč bych tam jezdil, prosím vás?

Dlouhá léta jsem na JH nejezdil. Proč taky. Spoustu dobrých inscenací jsem zhlédl na regionálních či celostátních přehlídkách, přičemž mnohé z těch, které jsem považoval za špičková díla, se do jeho programu ani nedostaly, a když jsem na den či dva náhodou zavítal do podivuhodně uzavřeného, táborově přátelské komunity vrcholné přehlídky, stával jsem se navíc i v očích svých blízkých přátel-účastníků svého druhu vetřelcem narušujícím jejich kruhy, který není naladěn na jednu festivalovou vlnu. Ostatně v tomto ohledu se toho od poloviny devadesátých let příliš nezměnilo.

Když jsem v roce 2006 festival poprvé absolvoval celý, bylo to v roli lektora semináře věnovaného autorskému právu - a dlužno podotknout, že k jeho iniciování jsme s tehdejšími vedoucími divadelního oddělení DILIA měli dobrý důvod, jenž ani po deseti letech nepominul.

Od roku následujícího jsem byl nucen sledovat celý festivalový program s o poznání větší bedlivostí, neb jsem byl konfrontován s přednáškovými komentáři vycházejícími ze zhlédnutých inscenací v rámci Problémového klubu, jehož jsem se stal členem. Vedle starších, jako ten mladý. Zkušenost věru k nezaplacení - něco mezi lidovou univerzitou, přehlídkovým lektorováním a diskusemi. Též ovšem inspirativní setkávání s kolegy v rolích lektorů, moderátorů i s účastníky festivalu. A také pravidelné reflektování inscenací v rámci Zpravodajů jako logické pokračování dříve pravidelné recenzentské činnosti v oblasti divadla profesionálního. Po drobné přestávce pak volné pokračování téhož PC s kolegy o poznání mladšími. Dva roky též jako člen programové rady festivalu.

Deset let na JH jezdím. Trochu se dokonce cítím zodpovědný za jeho podobu v posledních ročnících: jako součást nové generace JH, která čeří vody a budí kontroverze. S vědomím toho, že po čase přijdou jiní, mladší, kteří dají festivalu (snad) zase svoji tvář.

Petr Christov
divadelní teoretik, vedoucí Katedry divadelní vědy FF UK

O Jiráskově Hronově jsem slýchal již od gymplu a nikdy mě nenapadlo, že by se mě to celé mělo nějak osobně týkat. Když jsem ale o mnoho let později začal jezdit jako porotce do Chrudimi a Písku, začal jsem být zvědavý. Když jsem nakonec do Hronova přijel (2012), byl jsem okouzlen a rychle jsem dospěl k názoru, že je to vážně fenomén. Neuvěřitelný systém směřující k tomu, že se jednou ročně na týden sjedou inspirativní divadelníci ze všech koutů a se všemi možnými i nemožnými divadelními způsoby. S mou vrozenou náklonností k pluralismu jsou mi cizí jakékoli spory o to, zda má být více činohry nebo ulitých experimentů a podobně. Mám jediné přání, ať se tento živoucí fenomén udrží. Ať si všichni zúčastnění váží toho, že něco je jim blízké a něco vzdálené a že to tak má být. Že, co je irituje, zneklidňuje, zpochybňuje, otravuje, prudí, nervuje, provokuje, rozčiluje, uondává, je to dobré.

Jiří Adámek
režisér, pedagog DAMU

Na Loutkářské Chrudimi jsem byl poprvé r. 1962, na Šrámkově Písku 1966 a na národní přehlídce divadla hraného dětmi 1974. Na Jiráskův Hronov jezdím až od roku 1979: chtěl jsem poznat divadlo ještě z jiné strany. Byla to tehdy velmi oficiózní přehlídka tradičního hereckého divadla hotových dramatických textů, často iluzivní psychorealistická klasika, napodobující profesionální produkci. Každý den jedna inscenace od 16.30 a 19.30, časem ještě jedna mimo Jiráskovo divadlo. A taky diskuse: bývaly tu svého času čtyři diskusní kluby (vždy pro dva kraje) a v každém nějakých třicet zapálených účastníků; kdeže dnešních sedm osm půlnočních diskutérů a dvacet posluchačů na PC!

A právě tenkrát sem začaly pronikat i trochu jiné náhledy, přístupy, témata, jiná divadelnost... V druhé půli 80. let se začali přidávat jako inspirativní hosté i loutkáři, děti, netradiční autorské divadlo... a nakonec vznikla mezioborová přehlídka. I když se za těch třicet let stále ještě neúplně daří najít pro „nečinoherní“ obory odpovídající prostory, lektory a občas i diváky, skvělé! Vlastně právě to, co jsem tu hledal: inspirativní průhledy do širých krajin divadla.

Jen by nemělo jít o výkladní skříň, v níž se obory předhánějí, který nabídne lesklejší zboží. Tak, jako jejich přehlídky slouží poznávání a prohlubování specifík jednotlivých oborů, měla by mezioborová přehlídka sloužit k nekonfrontační konfrontaci těchto specifík: měla by být přehlídkou toho, čím jedinečně svým může ten či onen obor obohatit (nejen) české divadlo jako celek. Proč se dívat na loutkáře, hrající špatné herecké divadlo, na děti napodobující dospělou „činohru“, na „experimentátory“ přednášející vcelku konvenčně text a na „činoherce“ klátící loutkami? Tak ať žije pětáosmdesátý JH mezioborový!

Luděk Richter
režisér, dramaturg

Když se na mne obrátila Mgr. Simona Bezoušková z NIPOS se žádostí o příspěvek do almanachu Jiráskův Hronov osobně, myslela jsem, že to nebude žádný problém, protože o svých návštěvách Hronova bych mohla vyprávět hodiny. Jenže to jsem se zmýlila! Když jsem si sedla ke klávesnici a chtěla začít psát, vylučovací metodou jsem došla k závěru, že skoro žádný ze zážitků, které jsem si z Hronova odnesla do života, není jednoduché popsat nebo zveřejnit. Pocity jsou mnohdy nesdělitelné, jde o dojmy a vzpomínky, které se mi vybaví při vyslovení Jiráskův Hronov. A je to zvláště, i když se jedná o divadelní přehlídku, nejsou to jen vzpomínky na nekonečné množství více či méně zdařilých inscenací, ale na setkávání s kolegy, přáteli a známými. Kolik hodin, večerů a hlavně nocí jsme proklábosili ve „100“, kolik tlačenky jsme zlikvidovali, kolik šampaňského přitom vypili! Ano, zní to neuvěřitelně, ale po několik dlouhých let to byl náš neměnný rituál se šéfem, jehož smutné 10. výročí odchodu jsme si letos také připomněli. Ministr Pavel Dostál měl vždy v lednici tohoto restauračního zařízení připravenou láhev šampaňského (nejednu), aby byla vždy po ruce i při nejneočekávanější návštěvě města. Se svými kamarády divadelníky plamenně diskutoval téměř do rána o životě, politice, ale hlavně o divadle. To je první vzpomínka, která se mi už vždy vybaví, vysloví-li se Jiráskův Hronov.

Jako další a stejně důležitou vzpomínkou je moje 1. návštěva této divadelní přehlídky. Nastoupila jsem do úřadu 1. srpna 1985 a hned za pár dnů jsem byla vyslána na svou vůbec první služební cestu. Ano, hádáte správně, byl to Jiráskův Hronov. Bylo to složité, vůbec nic jsem o Jiráskově Hronově nevěděla, nikoho jsem neznala, tehdy se o mne ovšem otcovsky staral pan Zdeněk Jírový, tehdejší pracovník ÚKVČ. Nikdy mu nepřestanu být vděčná, protože mě svými radami a postřehy provedl úskalími akce, poradil mi, jak zvládnout složitosti tehdejší doby, kdy okresní politici vstupovali do programu a komplikovali všem život. Ostatně mé vzpomínky na Jiráskův Hronov 1989 se asi nebudou lišit od vzpomínek dalších tehdejších účastníků a hostů. Opravdu to nebylo vždy snadné.... A už od tehdy si pamatuji dnešní paní starostku Hanku Nedvědovou jako prima ubytovatelku na internátě, kde jsme si to taky pěkně užívali. Však paní starostka ví (ale nepoví...).

Nelze nevzpomenout na další krásné chvíle, prožité na JH s Milanem Kupkou, ať už jako kolegou na ministerstvu nebo jako šéfem a doprovodem nejvyšších vládních činitelů. Od té doby také trvá tradice zdejšího pravidelného setkávání s dalším z nejmilejších šéfů, doc. Milanem Uhdem. Snad je to osud, ale i setkání s novým šéfem úřadu v r. 1990 proběhlo také úplně poprvé zde na Jiráskově Hronově, kam přijel, když byl ve své funkci asi týden. A pan docent si jistě na toto setkání také vzpomíná, díky malému faux faux jsme se navzájem pěkně lidsky přiblížili. Přijel totiž, a snad se na mne nebude zlobit, že to vyrazím, do Hronova v jedné hnědé a jedné černé polobotce, a my jsme pak společně trávili čas hledáním majitelky prodejny obuvi, aby pan ministr mohl oficiálně zahájit přehlídku v celé své důstojnosti. Jistě, povedlo se, jako ostatně vždycky všechno na Hronově!

Mohla bych vzpomínat dlouho, za ta léta mám spoustu zážitků, ale není tolik prostoru ke vzpomínání, takže se omlouvám všem, na které jsem veřejně nevzpomněla, ale mám je uchovány v srdci. Jiráskův Hronov je prostě jen jeden a patří k mým nejoblíbenějším akcím, kam se každoročně vracím, chyběla jsem jen jednou, kdy mne osud (osud?) zavál mimo úřad, ale pokorně jsem se sem vrátila a budu se vracet. Přála bych všem, kdo na JH zavítají ať už jako účastníci a aktéři přehlídky nebo jako nadšení diváci, aby měli na JH také jen ty nejlepší vzpomínky, a stal se neoddělitelnou součástí jejich léta! A hronovským, na kterých leží největší tíha, aby vše dobře dopadlo, přeji hodně elánu a chutě do dalších ročníků JH! Za sebe pak mohu slíbit, že vždy budu držet ochrannou ruku nad tímto největším divadelním svátkem, kde jsem toho tolik krásného zažila a věřím, že mi ještě bude dopřáno zažít.

Zuzana Malcová
ředitelka ORNK MK ČR

Jsem velice šťasten, že 85. ročník Jiráskova Hronova, skutečné výlohy českého amatérského divadla se silným příspěvím zahraničních hostů, bude zlatým hřebem letní divadelní sezóny 2015.

Abych zachoval tradici předchozích ročníků této krásné akce, je pro mne velkou radostí jakožto nastupujícího prezidenta aita/iata, světové organizace amatérského a komunitního divadla, být svědkem představení souborů přicházejících z různých evropských regionů. Možnost zúčastnit se a porovnat různé divadelní přístupy bude velkou příležitostí pro všechny milovníky divadla.

Chtěl bych poděkovat divadelníkům i pořadatelům, kteří jsou vedeni svojí láskou k divadlu, za jejich přínos a energii při pořádání festivalu. Tento nový ročník bezpochyby vystaví most mezi oblastmi a kulturami na našem kontinentu, právě tak jako přehlídka talentu a tvořivosti povzbudí náš entuziasmus.

Pořádáním tohoto festivalu NIPOS, jakožto opora organizace aita/iata v České republice, podporuje a rozvíjí amatérské divadlo v celé střední Evropě. A pevně věřím, že v tom bude jako důležitý partner aita/iata pokračovat i v následujících letech.

Těším se na setkání s vámi v srpnu v Hronově.

Rob Van Genechten
prezident AITA/IATA.

Vzpomínky na (doufejme) budoucnost...

Pokusím se zhustit své nejsilnější vjemy z 35 Hronovů do několika málo vět a budu doufat, že nezapomenu na něco zásadního:

Milan Schejbal a seminář „S“.

Bez tohoto zážitku by se můj život ubíral jiným směrem. V zákulisí se o nás říkalo, že jsme sekta a já si dnes nejsem jistý, jak daleko byly zlé jazyky od pravdy. Pojmy jako vesmírné vědomí, přátelství, divadlo a únava zde získávaly naprosto jiný a pravdivý rozměr.

Rok na vsi divadla Boleradice.

Nikdy jsem nevěřil, že bych byl schopen v závěru Hronova absolvovat více než tříhodinové představení bez jediného blackoutu. Na ten zážitek nikdy nezapomenu a pocit ze všech geniálních představení následujících, budu porovnávat právě s Rokem na vsi.

Celková atmosféra festivalu.

Všem lidem, kterým jsem o festivalu vyprávěl, jsem říkal, že v průběhu hronovské přehlídky je Hronov nejsvobodnějším místem na světě. Míra tolerance místních obyvatel, organizátorů, policistů a vlastně všech, kteří v danou chvíli na daném místě existují, je neuvěřitelná. Dodnes.

Organizační mašinérie.

Můj neskonale obdiv patří Milanovi Strotzerovi a po něm Simoně Bezouškové, že dokázali a dokážou skloubit nesklobitelné, seřadit neseřaditelné a vyjednat nevyjednatelné. Že dokázali dát dohromady supertým, který funguje jako drahé švýcarské hodinky.

Divadelníci a diskuze, o životě, o světě, o divadle.

Festival je divadlem prosycen. Nic zde neprobíhá normálně, v každém zákusku, v každém pivu, na každé cestě je divadlo. A to je zásadní. Je jedno, kdo je profík a kdo přijel poprvé na základy divadelní mluvy. Všichni jsou na stejné vlně a surfují divadelním vesmírem bez přestávky a bez omezení.

Hrací prostory a lidé kolem nich.

Nevím, jestli si všichni uvědomují, že ne každé představení je kompatibilní s každým hracím prostorem. Přesto se nikdy nestalo, že by se nehrálo.

*Honza Švácha
amatérský tvůrce*

Kdybych se nenechal kamarádem Jardou Hájkem v roce 2001 ukecat, ať se přihlásím do semináře k Milanu Schejbalovi, byla by asi spousta věcí v mém životě jinak. Nejen proto, že jsem v tom semináři poznal svou znamenitou ženu, nejen proto, že jsem v Milanovi našel svého prvního divadelního guru, který mě pak decentně pošoupl i k porotování, nejen proto, že jsem tam vůbec poznal spoustu skvělých lidí, z nichž hodně v mém životě už zůstalo, nejen proto, že jsem „oklikou“ přes amatéry poznal i řadu kolegů z profesionálního divadla, s kterými se v hronovském závětří seznamovalo snadno a nenásilně... ale hlavně proto, že pokud jsem kdy slavil nějaké drobné úspěchy jako mejdanový kytarista, bylo to díky tomu, co mě naučil Honza Švácha.

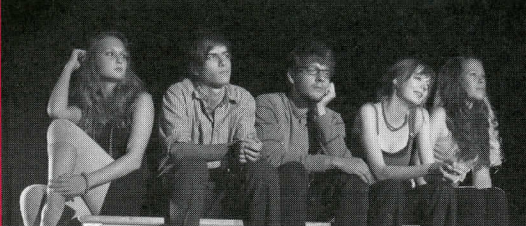
A kromě tohoto osobního mi Jiráskův Hronov přinesl mnoho divadelních zážitků, které si ve své hlavě dál přehrávám, stačí zavřít oči. Tak prosím, namátkou, napřeskáčku, bez Googlu a jiných oživovadel paměti – V.A.D. Kladno a jejich Tajemný VAD v Karpatech a Charmsovy pašije, LS Věk a Fucking Generation, Doma z Karolinky, pražské Hrobso a jejich Mnoho povyku pro nic a Srnky, Hotel Beránek plzeňského Strípku, Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou Nejhodnějších medvídků, Faust ponikelského Tomáše Hájka, Fitzli Putzli a Don Juan Geisslerů z Kuksu, Amatéri Černých šviháků, Mlejnek a Marmeláda Divadla Kámen, Včera se mi zdálo Třetího věku Louny, Dítě! a Surovosti laskavosti Puchmajerů, prostějovské Tragaču, tragaču... Těch devět hronovských dnů je pro mne totiž časem, kdy se z celého roku nejradši koukám na divadlo, přemýšlím o něm, rozebírám ho s druhými, hádám se o ně... Veden tím blahým pocitem, že v tom nejsem sám, neboť podobných deviantů je v Hronově plné náměstí. A tak říkám – čímkoli jsem v Hronově za těch třináct ročníků byl (celkem šestkrát seminaristou, moderátorem diskusního klubu, lektorem, recenzentem i mudrlantem v PC), byl jsem rád!

Hledám na závěr adekvátně dojatý a vděčný smajlík a nenacházím. Tak aspoň – děkuji.

*Jan Šotkovský
dramaturg*

Das Dokumentartheater Berlin, Německo
M.Schubarth:
...And the Name of the Star is Chernobyl

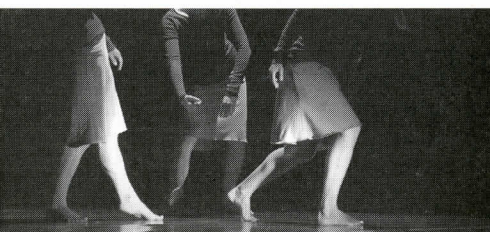
Soubor Kusy lidí ZUŠ Žerotín Olomouc / režie: Ivana Němečková / Kolektiv souboru, Mňága a Žďorp:
Lidé jsou spokojeni

Levočská divadelná spoločnosť Levoča, Slovensko
režie: Ladislav Péchy
Vlado Benko na motívy V. Pankoviča: **Pastier**

Antonín D.S. – Krvík Totr Praha
režie: Martin J. Švejda
Daniil Charms: **Jelizaveta Bam**

NOTA ZUŠ B. Smetany Plzeň / choreografie:
Lenka Jišová a kolektiv souboru
Syndrom neklidných nohou

Bandance Praha
choreografie: Jan Schmidt a kolektiv souboru
MOL?

NEST, theatre group of the MUZtheater Zaandam,
Nizozemí / režie: Suzanne Klomp
Suzanne Klomp a NEST: **Smálan**

DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
režie: Luděk Horký
Friedrich Dürrenmatt: **Frank pátý**

DS Doveda Sloupnice / režie: Markéta Světlíková
P. Garinei, S. Giovannini, R. Rascel a D. Modugno:
Alelujá, dobří lidé

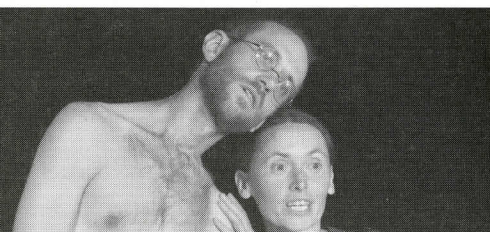
DDS Hladká vrtule 3. ZŠ Slaný
režie: K. a J. Rezkovi, František Oplatek
Kateřina Rezková: **Božka aneb Jak to možná nebylo?**

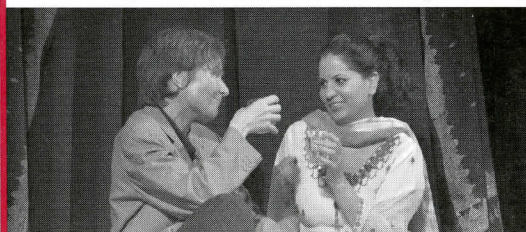
Cirkus Mlejn Praha
režie: Kolektiv souboru
Kolektiv souboru: **Postav na čaj!**

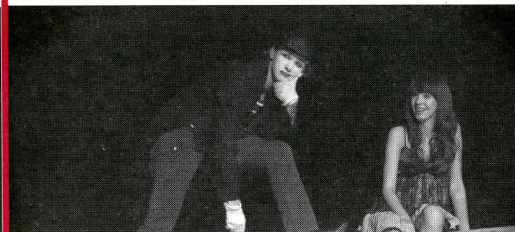
Geisslers Hofcomedianen Kuks
režie: Petr Hašek
Geisslers Hofcomedianen Kuks: **Fitzli Putzli**

Antonín D.S. Praha / režie: Martin J. Švejda
Martin J. Švejda:
Skorpil Intelektual Show + Partneři.cz

Te-Nord Oslo, Norsko
režie: Te Nord
Sonia Mona Din: **Shabbana**

DS Nová generace při DS TJ Sokol Lázně Toušeň
režie: Filip Müller
Václav Hrabě, Filip Müller: **Vnitřní démon**

Divadlo Zdrhovadlo Klášterec nad Ohří
režie: Václav Polda
Bohumil Hrabal: **Příliš hlučná samota**

LDO ZUŠ Trutnov
režie: Dominika Špalková a kolektiv souboru
D. Špalková, Virginia Woolfová: **Vertigo**

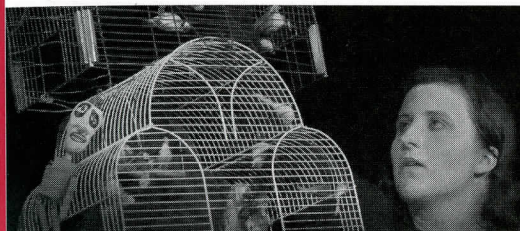
Stúdio Divadla Dagmar a pedagogické školy Karlovy
Vary / režie: Hana Franková
Vladimír Fekar: **Sestra**

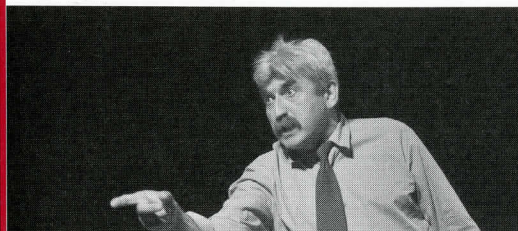
ZUŠ Sedlec-Prčice
choreografie: Vendula Dědová
Obrazy

Parau Parau Jablonec nad Nisou
choreografie: Petra Endlerová a kolektiv souboru
Karlův most

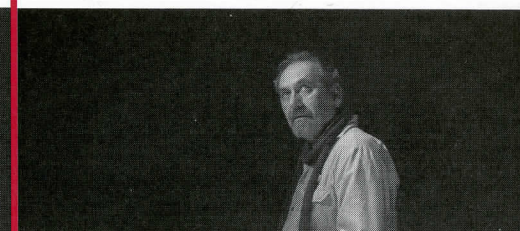
Loutkářský soubor Tichý Jelen Roztoky
režie: Jiří Jelínek
William Shakespeare, Jiří Jelínek: **Richard 3**

Divadelní soubor Jana Honsy Karolinka
režie: Martin Františák
Martin Františák: **Nevěsta**

The Bimatayim Theater Company Givatayim,
Izrael / režie: Miri Lehmann-Beer
Pavel Kohout: **Taková láska**

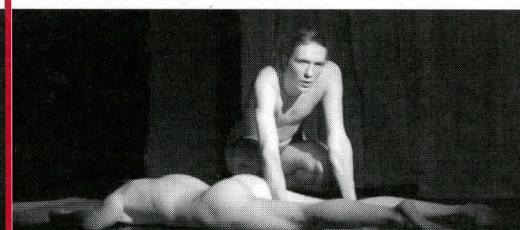
Rádobydivadlo Klapý
režie: Jaroslav Kodeš
Josef Tejkl: **Elegie tyrolská**

Divadlo J. Kármána – Kármán J. Színház Lučenec,
Slovensko / režie: Vlado Sadílek
Miloš Karásek: **Perón**

DS Ty-já-tr/Bylo nebylo Praha
režie: Luděk Horký, Martin Písařík
Luděk Horký: **Pohádky do kapsy**

Frei Körper Kultur Semily
režie: Jan Mocek a Jan Hofman
J. Mocek a J. Hofman: **Wir tanzen konzentriert!**

Dva ve jhách Praha / režie: Lucie Páchová
Lucie Páchová:
Z alb

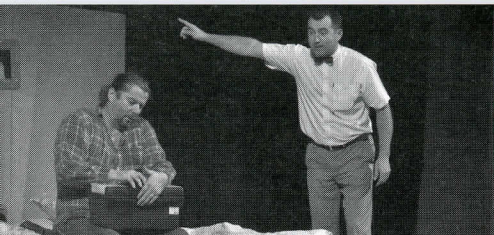

Divadlo Exil, o. s. Pardubice / režie: Jana Tichá
Jiří Brdečka: **Limonádový Joe**

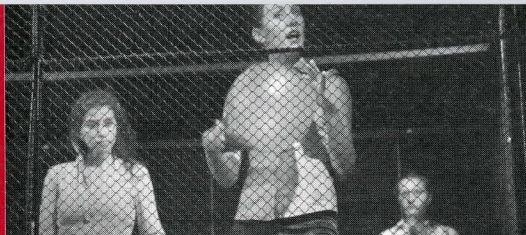
80. JIRÁSKŮV HRONOV

29. července – 7. srpna 2010

HLAVNÍ PROGRAM

Divadlo Hľadanie Tlmače, Slovensko
režie: A. Senešiová / Axel Hellstenius:
Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne

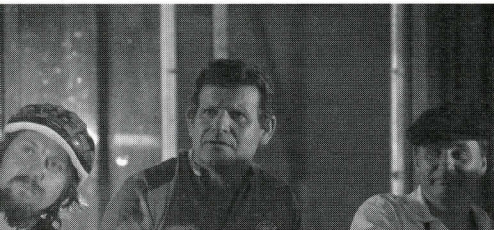
Děti veselí Olomouc / režie: Magda Veselá
Michal Hvorecký, Magda Veselá:
Brand party

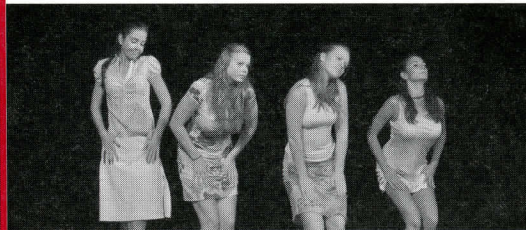
Tate iymni Praha / režie: Vladimír Veselý
A. Kubita, R. Richta, N. Orozovič, J. Veverka, V. Veselý:
Vlna

V.A.D. Kladno / režie: V.A.D. Kladno
Kazimír Lupinec:
Fe-érie o Kladně

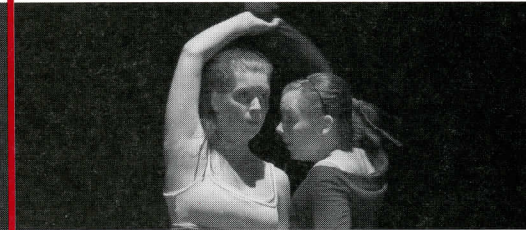
Hochy Hýsly / režie: Tibor Skalka
Tibor Skalka:
Pražáci na vinařských steskách

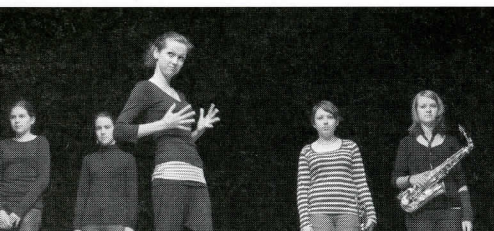
ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
choreografie: Petra Blau
Chvilka pro ženy

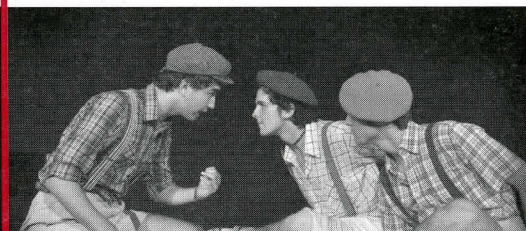
ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
choreografie: Petra Blau
Isabel

ZUŠ Sedlec-Prčice
choreografie: Vendula Dědová
Mezikry

Pampalín, ZUŠ Trutnov
režie: Alena Tomášová
Pampalín, ZUŠ Trutnov: **Když nemůžu spát**

Centrální zádrhel Strakonice / režie: J. Lhotská
P. H. Cami, Centrální zádrhel:
Tři minikomédie 3 x CAMI

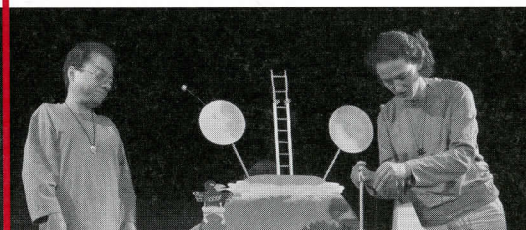
Theatre ARLEKIN Vilnius, Litva
režie: Tatjana Timko
William Shakespeare: **Why is love?**

Regina Břeclav
režie: Martin Janků a Zdeněk Miklín
K. H. Mácha, M. Janků, Z. Miklín: **K.H.M.**

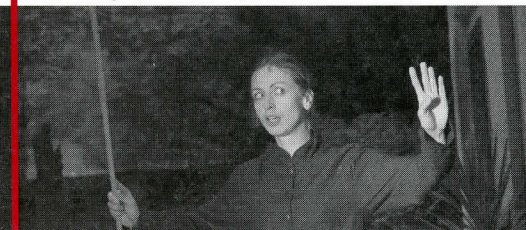
Polehňovi, Hradec Králové / režie: Polehňovi
Magdaléna Polehňová:
Kdo zachrání princeznu

LD Maminy Jaroměř / režie: J. Dvořáčková
Jana Dvořáčková:
Malá indiánská pohádka

Divadlo Kámen Praha
režie: Petr Macháček
Petr Macháček: **Asi ani zahrada**

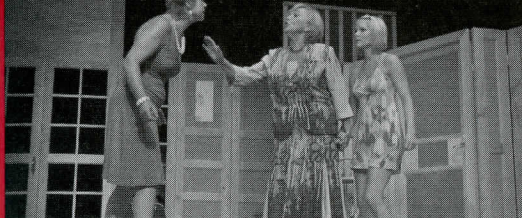

Geisslers Hofcomoedianten Kuks
režie: Petr Hašek
Edmund Campion, Petr Hašek: **Ambrosia**

81. JIRÁSKŮV HRONOV

5. – 13. srpna 2011

HLAVNÍ PROGRAM

DS Vojan Libice nad Cidlinou
režie: Jaroslav Vondruška
Francis Joffo: **Prázdniny snů**

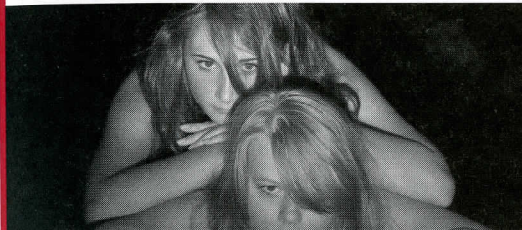
Regina Břeclav / režie: M. Janků a Z. Miklín
Regina Břeclav na motivy lidových textů:
Na Betlém!

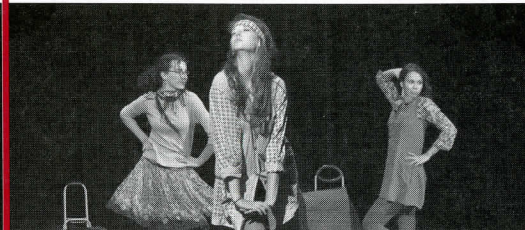
NU JO Plzeň / režie: H. Habrychová Koutová
J. Hiršal, B. Grögerová, H. Habrychová
Koutová: **Jézuskonte marjapano**

Škytačky AŠ / režie: Škytačky AŠ a Anna Trčková
Jan Skalický:
Zamordování hraběte Schwarbrechta

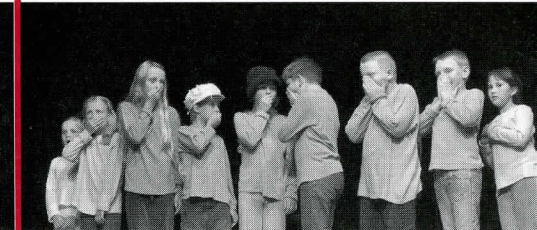
ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary
choreografie: Pavla Šemberová
4:33

Švih ZUŠ Jižní Město Praha
choreografie: Eva Ornstová
Second hand dance

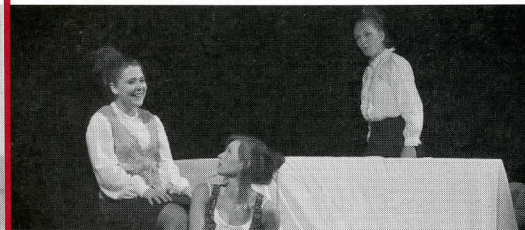
Flash, TJ Sokol Jaroměř / choreografie:
L. Halašová, K. Bartošová, J. Škvorová
Dámy

Tři boty, MŠ a ZŠ Třebotov / režie: V. Makovcová a J. Barnová
V. Stanovský, J. Vladislav, V. Makovcová,
J. Barnová: **Šel jsem jednou z Kordoby**

Divadlo DNO a Šavgoč / režie: Jiří Jelínek
Divadlo DNO a Šavgoč:
Hospodin aneb Kdopak by se Boha bar

Slovanský tyátr Olomouc
režie: Zdeněk Vévoda, Martina Bičová
A. a V. Mrštíkové, Z. Vévoda: **Maryša L.P. 2011**

Divadlo Tramtarie Olomouc
režie: Vladislav Kracík
Vladislav Kracík: **O pračlovíčkovi**

Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř / režie:
J. Holasová, F. Hrubín / J. Holasová a Malé dvě:
Pohádka o veliké řepě

PALEJA BALLET THEATRE Praha
režie: Jana Tobolová
J. Tobolová, J. Kocourek: **Soumrak dne**

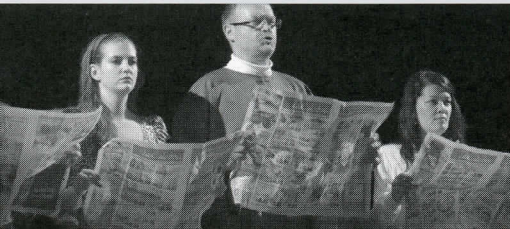
Bílé divadlo Ostrava / režie: Jan Číhal a Bílé divadlo
J. Číhal, V. Machek a Bílé divadlo:
Zde - na ostrém rozhraní života... (POSTELE)

Tate Iyumni Praha / režie: V. Veselý a Tate Iyumni Praha
J. a W. Grimmové, B. Němcová, P. Richta,
N. Orozovič, V. Veselý: **Hluboko v lese**

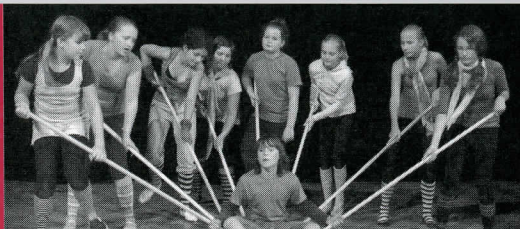
Rádobydivadlo Klapý
režie: Ladislav Valeš
Nikolaj Koljada: **Slepice**

Divadlo „A“ a Divadlo SHANTI, o. z. Prievidza,
Slovensko / režie: Jozef Krasula
Arto Paasilinna: **Chlpatý sluha pána farára**

Divadlo DNO Hradec Králové
režie: Jiří Jelínek
Jiří Jelínek: **IDOLLS**

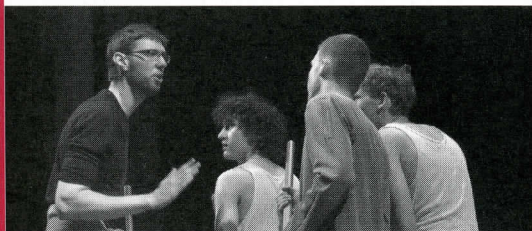
Poetický soubor Divadla Vydýcháno Liberec
režie: Michaela Homolová
Klára Peřinová: **Smolíček Pacholíček**

Relikty HMYZu Praha
režie: Adam Pospíšil a Šimon Stiburek
Šimon Stiburek: **Faldrá běží o život**

Kurátorky / režie: Kurátorky
Woody Allen:
Drahý Theo (přednáška s ukázkami)

Studio Divadla Dagmar Karlovy Vary
režie: Hana Franková
Zdeněk Šmíd, Hana Franková: **Hledání – Sůche**

Divadlo Kámen Praha
režie: Petr Macháček
Petr Macháček: **Ras al Chajma**

Geisslers Hofcomoedinen Kuks / režie: Petr Hašek
Geisslers Hofcomoedinen Kuks:
Don Juan aneb Strašlivé hodování

Divadlo NABOSO Boskovice
režie: Tomáš Trumpeš
Jáchym Topol: **Uvařeno**

Mirkle ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř
režie: Jarka Holasová a Mirkle
Mirkle a Jarka Holasová: **Hotel**

DS Ty-já-tr/NAČERNO Praha / režie: Luděk Horký
D. Hrbek, J. Janků podle A. Dumase:
Tři mušketýři

Amateurtheaterverband NRW (D), MDK im A. Bursy Kraków (PL), RENTA o.s. Chomutov (CZ) / režie: Michał Nocon
Kinder der Zeit / Pamięć / Ozwěny minulosti

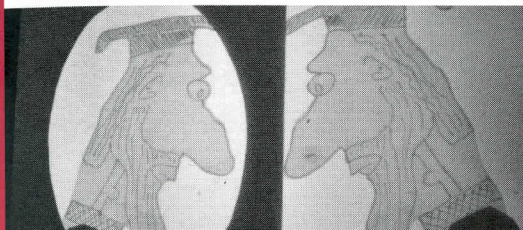
De Facto Mimo Jihlava / režie: Martin Kolář
Pierre-Henri Cami:
Kleštěnec z pralesa

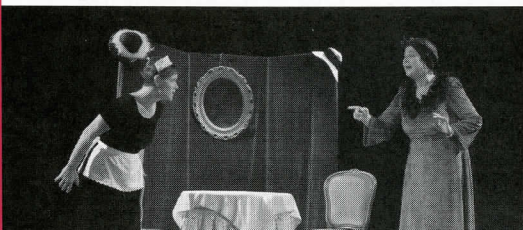
Divadlo Kámen Praha
režie: Petr Macháček
Petr Macháček: **Deus ex offa**

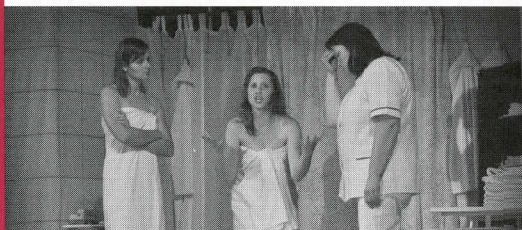
LS Céčko Svitavy / režie: Karel Šefrna
K. J. Erben, K. Šefrna:
Pták Ohnivák, liška Ryška a my

Bažantova loutkářská družina DS J. J. Kolár při TJ Sokol Poniklá / režie: T. Hájek
Tomáš Hájek dle kočovných loutkářů: **Faust**

Gut & Edel Rheinfelden, Německo
režie: Václav Špirit / Michael Mackenzie:
Die Baronin und die Sau (Baronka a služka)

DS Kroměříž
režie: Miroslava Kolářová
Hadar Garlon: **Mikve**

H. Voříšková a M. Pospíšil / režie: H. Voříšková
Hana Voříšková podle A. S. Puškina:
O zlaté rybce

82. JIRÁSKŮV HRONOV

3. – 11. srpna 2012

HLAVNÍ PROGRAM

ŠAMU Štítina
režie: Václav Benda
Robin Hawdon: **Dokonalá svatba**

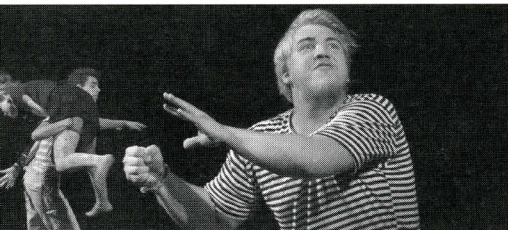
Bažantova loutkářská družina DS J. J. Kolára při TJ
Sokol Poniklá / režie: Tomáš Hájek
J. Verne, T. Hájek: **Zmatek nad zmatek**

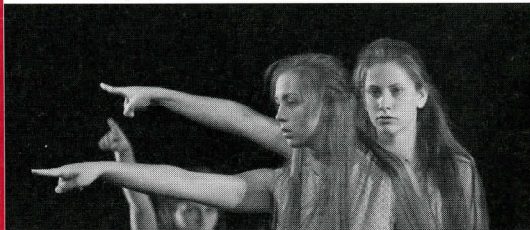
Rámus Plzeň
režie: Rámus Plzeň
L. Carroll, Z. Vašíčková: **Vid', Alenko!**

DS Žďár, Žďár nad Sázavou
režie: Martin Blažíček
L. Smoljak: **Hymna aneb Urfdilovačka**

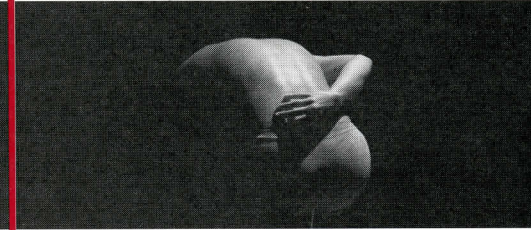
Janáčková konzervatoř Ostrava
režie: Eva Polzerová
E. Polzerová a kolektiv souboru: **3 v parku a pes**

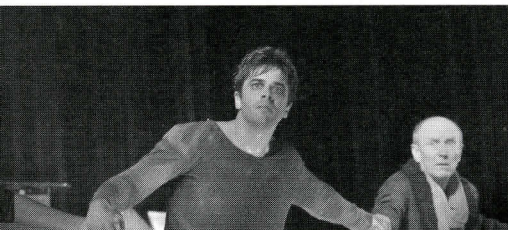
TPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou
choreografie: Ludmila Relichová
Zalýkám se smíchem, bolí to, tak se směju

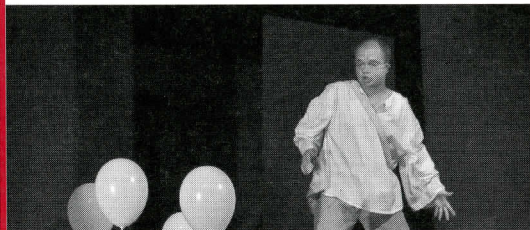
I.Z. DANCE STUDIO Lanškroun
choreografie: Iveta Zahradníková
Cesty

TPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou
choreografie: Magdaléna Pupík Relichová
Axis Mundi

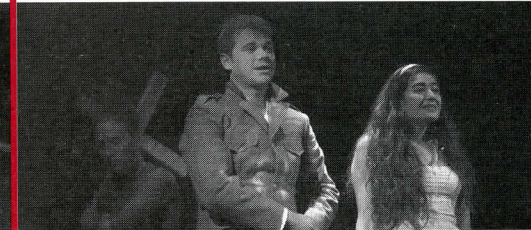
Rádobydivadlo Klapý
režie: Jaroslav Kodeš
Peter Shaffer: **Amadeus**

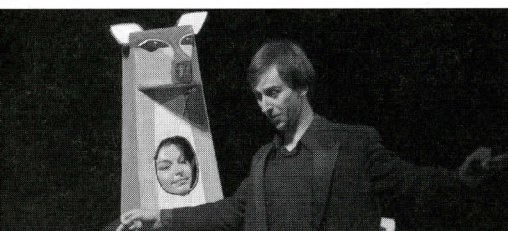
Divadlo Commedia Poprad, Slovensko
režie: Vlado Benko
M. Kukučín, V. Benko: **Neprebudení**

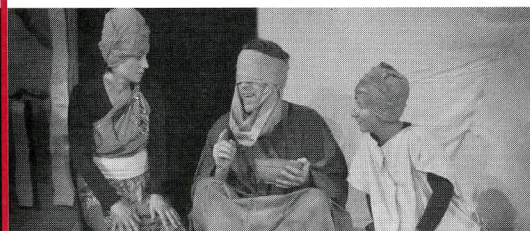
Divadlo Point Prostějov
režie: Jakub Hyndrich
Andrzej Saramonowicz: **Testosteron**

DS KOREK Praha
režie: Jan Holec
K. J. Erben, J. Holec: **Kytice**

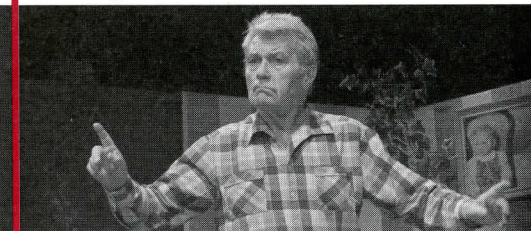
DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
režie: Radek Šedivý
Tomáš Svoboda: **Srnky**

Symposion Třebechovice pod Orebem
režie: Jiřina Krtičková
Jiřina Krtičková: **Makaphovy dary**

Divadlo Kámen Praha
režie: Martin J. Švejda
Petr Macháček: **Výhled na řeku Labe**

DS Vojan Hrádek nad Nisou
režie: J. Sladký / Joe DiPietro:
Potichu to neumím, jsem vášnivěj

Divadlo Vydýcháno Liberec
režie: Michaela Homolová
Sue Townsendová: **Něco z Adriana**

Někdo Jaroměř
režie: Jakub Maksymov
K. Čapek, J. Maksymov: **Uměl létat**

DS KÁŤAJeBÁRAJeSKÁLA
režie: DS KÁŤAJeBÁRAJeSKÁLA
J. H. Krchovský: **JÁ + JÁ = ♥**

Třetí věk Louny
režie: Renata Vordová
Třetí věk Louny: **Stáří není pro zbabělce**

Cink Cink Cirk Praha
režie: Cink Cink Cirk Praha
Cink Cink Cirk Praha: **Cink?**

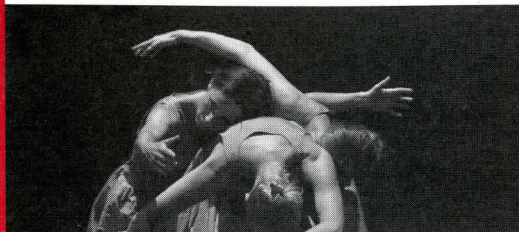
TPS Magdaléna Rychnov
choreografie: Ludmila Rellichová a soubor
Barokní fuga

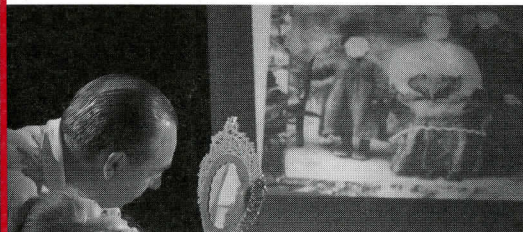
Tampereen ylioppilasteatteri Tampere, Finsko
režie: Sarianne Paasonen
Werner Schwab: **Presidenttätaret**

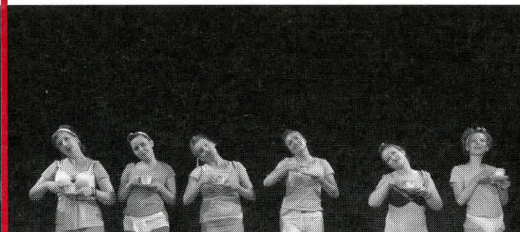
Pantomima S.I. Brno / režie: Josef Tichý
Josef Tichý:
Biggles se vrací

NoTa Plzeň
choreografie: Lenka Jišová
Le Visiteur

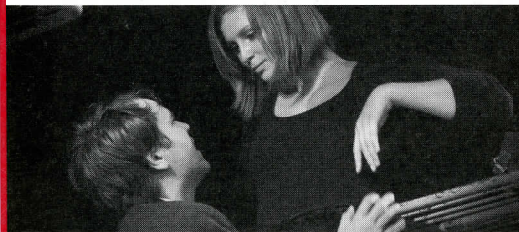
Občanská beseda DS SNOOP Opatovice
nad Labem / režie: Josef Jan Kopecký
Richard Kalinoski: **Měsíční běs**

Děti Veselé Olomouc
režie: Madga Ada Veselá
Elfriede Jelinek: **brigita heinze nenávidí**

DS Saši Liškové ZUŠ Jihlava
režie: Martin Kolář a Saša Lišková
J. S. Jacobsen: **Rozpal mě, sakra!**

Divadlo Point Prostějov
režie: Aleš Procházka
J. Wolker, A. Procházka: **Nahý Wolker**

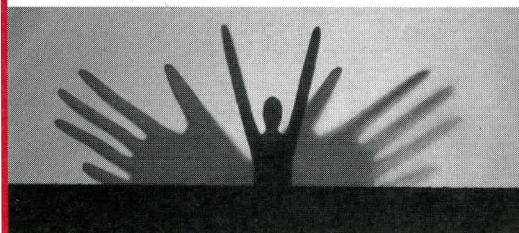
Dva ve jhách / režie: Lucie Páchová
Lucie Páchová, Honza Neugebauer:
ZeZásuvek

Antonín Puchmajer D.S.
režie: Antonín Puchmajer D.S.
Martin J. Švejda: **Spánek nikdo nevolá**

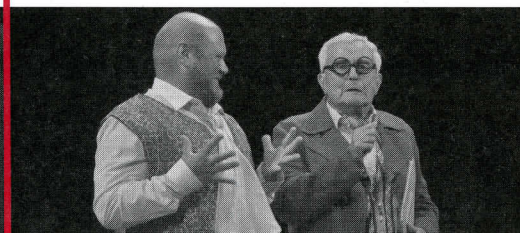
VOLN Vsetín / režie: Miroslav Urubek
Ivana a Jiří Kašparovi:
Osloboděná slibka

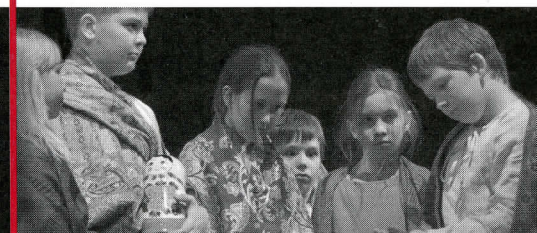
Hana Voříšková a MUZIGA
režie: Hana Voříšková
H. Voříšková a MUZIGA: **Pohyblivé obrázky**

ON AN
režie: Ondřej Gerik, Antonín Brinda
Peter Greenaway, ON AN: **Z 00**

Divadlo Dostavník Přerov
režie: Vlasta Hartlová
Terry Pratchett: **Maškaráda**

Tři boty, MŠ a ZŠ Třebotov
režie: Václava Makovcová a Jana Barnová
V. Makovcová, J. Barnová: **Nu, vot!**

83. JIRÁSKŮV HRONOV

2. – 10. srpna 2013

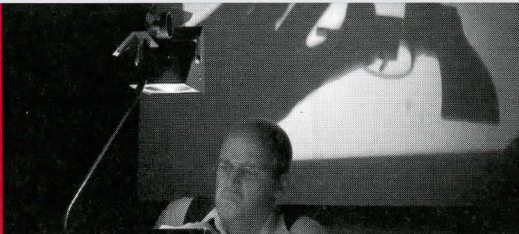
HLAVNÍ PROGRAM

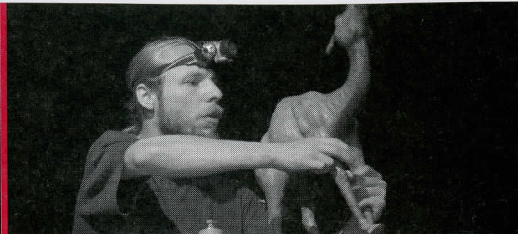
Rádobydivadlo Klapý / režie: Jiří Kraus
Šolom Alejchem, Ladislav Vaeš:
Všechno není košer

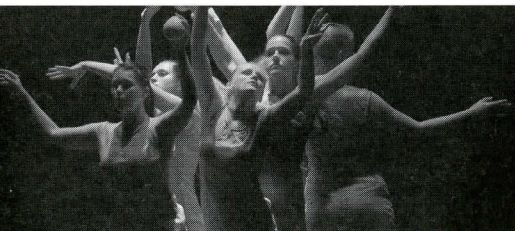
Ruský kroužek při V.A.D. Kladno
režie: Ruský kroužek při V.A.D. Kladno
Ruský kroužek při V.A.D. Kladno: **Charmsovy pašije**

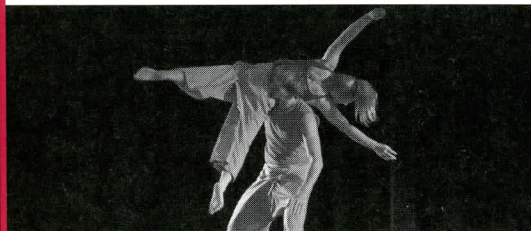
Bažantova loutkářská družina DS J. J. Kolára při TJ
Sokol Poniklá / režie: Tomáš Hájek
Michail Bulgakov, Tomáš Hájek: **Morfium**

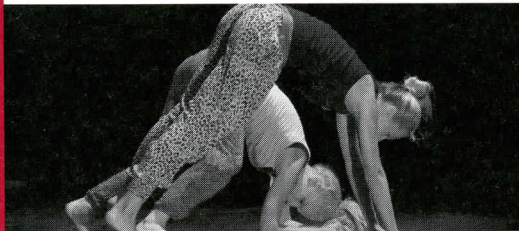
Rámus Plzeň / režie: Rámus Plzeň
Daniela Fischerová, Zdeňka Vašíčková:
Škoda času

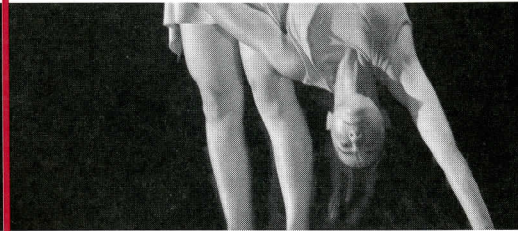
TS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou
choreografie: Magdalena Pupík Rellichová
Brod nevědomí

Dzandzare DDM České Budějovice
choreografie: Šárka Benedová
V zajetí UKV

INTRO Postřelmov
choreografie: Lenka Hajduková
Já, ty, my a vy (možná i oni)

Akordy ZUŠ Červený Kostelec
choreografie: Blanka Rejholdová
Vyprahlost

Pantomima S.I. Brno / režie: Josef Tichý
Josef Tichý, Jindřich Zemánek:
Kupé

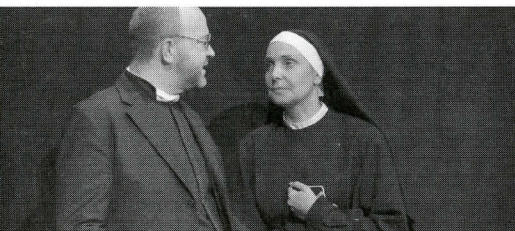
TS Puls SVČ Opava
choreografie: Eva Vondálová
Bariéry v nás

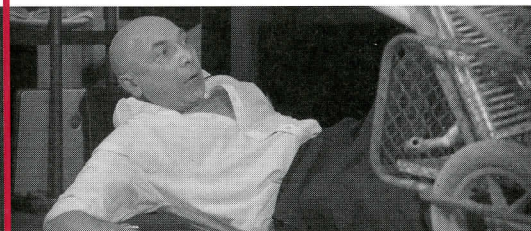
TS Puls SVČ Opava
choreografie: Eva Vondálová
Novinová

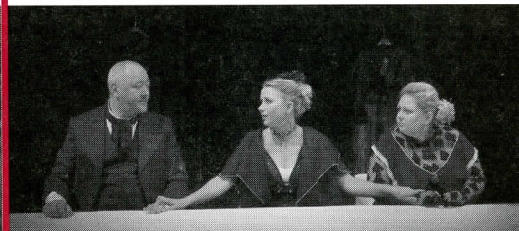
ŠAMU Štítina
režie: Václav Benda
Ray Cooney: **Rodina je základ státu**

Divadlo SoLiTEater Praha / režie: Libor Ulovec
John Patrick Shanley:
Pochyby

Divadlo Kámen Praha
režie: Petr Macháček
Petr Macháček: **Mamut mamut**

Divadýlko na dlani Mladá Boleslav
režie: Kateřina Fixová
Thornton Wilder: **Dlouhý štědrý večer**

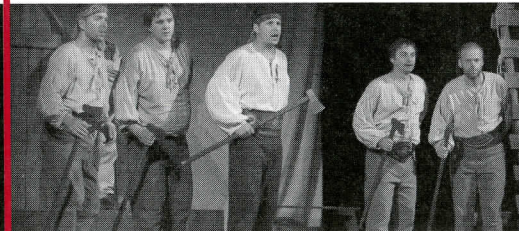
Kočovní divadlo Ad Hoc / režie: Jan Duchek
Jan Duchek: **Il congelatore - Zmrzovač**
(Opera mafia o 3 dějstvích)

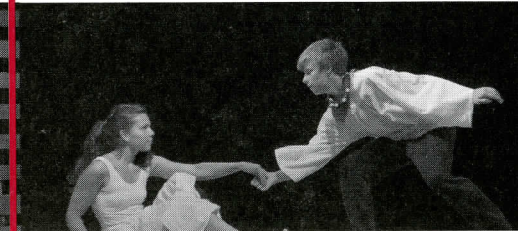
Divadlo DISK Trnava, Slovensko
režie: Blaho Uhlár / Blaho Uhlár a kolektiv:
Solitude

Teater Arrieregarden, Dánsko
režie: Teater Arrieregarden
Everything has been said, they say

DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou
režie: Marie Trunečková
Ernst Bryll, Katarzyna Gärtnerová: **Malované na skle**

TS Light při ZUŠ Na Popelce Praha
režie: Lenka Tretiagová
Z. Šmíd, L. Tretiagová: **Trpaslík byl lesa král**

DS Tyt Rakovník / režie: Alena Mutinská
P. Šabach, I. Hlas, P. Jarchovský, J. Hřebejk,
M. Hanuš: **Šakalí léta**

Liberi in utero
režie: Magda Ada Johnová
Dei Terra: **Lanugo**

MLADIVADLO Litoměřice
režie: Aleš Pařízek
Jean Tardieu: **Jedno slovo za druhé**

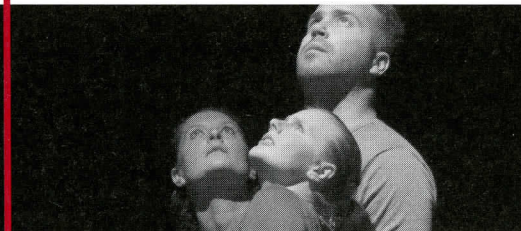
INTRO Postřelmov
choreografie: Lenka Hajduková
V tunelu

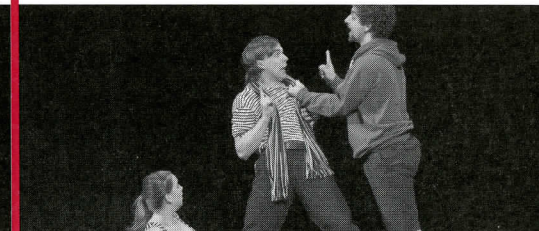
ZUŠ Lounských Praha 4
choreografie: Michaela Suša a kolektiv
Nejsí sám

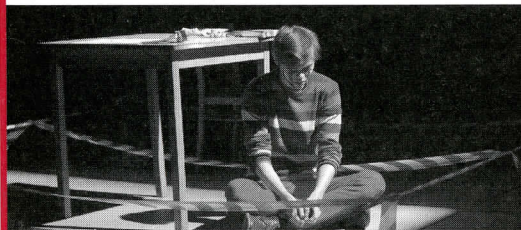
TS Puls SVČ Opava
choreografie: Eva Vondálová
Poznej sebe, dotkneš se nebe

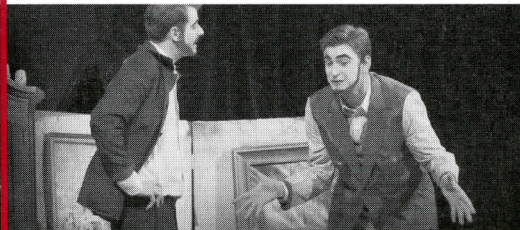
Cramps – dance Litvínov
choreografie: Cramps – dance
O-svícení

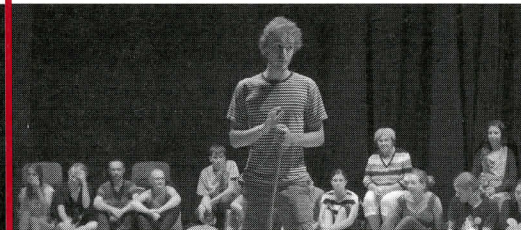
Janáčkova konzervatoř a Gymnázium Ostrava
režie: Eva Polzerová
E. Polzerová a soubor: **Hry nevinné nebo vinné?**

BUDETO! Plzeň / režie: Michal Ston
I. Procházková, BUDETO! Plzeň:
Nazí

DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
režie: Luděk Horký
Nikolaj Vasiljevič Gogol: **Revizor**

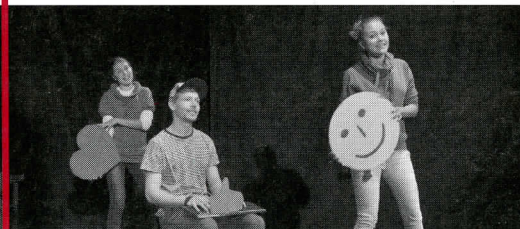
BUDETO! Plzeň / režie: Michal Ston
M. Hübschmannová, M. Ston, BUDETO!
Plzeň: **O Jančuškovi a Marčušce**

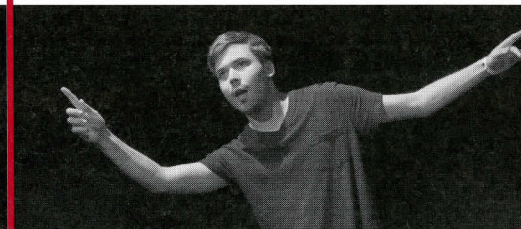
HOP-HOP Ostrov / režie: Irena Konývková
Z. Bezděková, I. Konývková:
Tak tohle je naše Lení?!

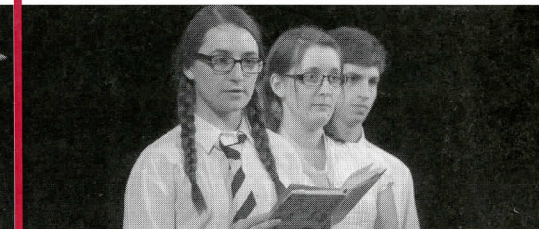
DS Q10, Studio Divadla Drak Hradec Králové
režie: Filip Huml
Richard Brautigan, Filip Huml: **V melounovém cukru**

TORZO na druhou Turnov
režie: Romana Zemenová
TORZO na druhou Turnov: **Z@visláci**

Jednabáseň Praha / režie: Eva Hodinová
Jednabáseň Praha:
A teď tu tvou slabomyslnou...

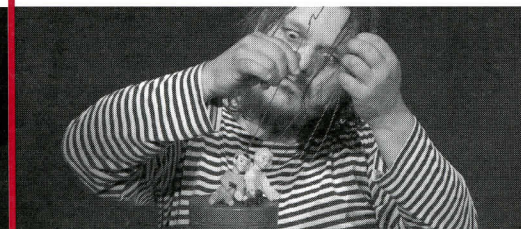
ÚstaF Brno a Voiceband.cz
režie: Zdeněk Šturma
Zdeněk Šturma: **Vytrženo z čítanky**

DDS Divadlo Vydýcháno ZUŠ Liberec / režie:
L. Vrtišková Hájková, M. Homolová / I. B. Singer, L. V.
Hájková, M. Homolová: **Jednou v Chelmu...**

Bublíny – DŠ Svitavy
režie: Bublíny a J. Mandlová
Frank Tashlin, Jana Madlová, Bublíny: **Medvěd!?!**

TYAN Plzeň
režie: Roman Černík
Roman Černík: **O Dolfičkovi a Vlastě**

84. JIRÁSKŮV HRONOV

1. – 9. srpna 2014

HLAVNÍ PROGRAM

A – Abeceda divadla
Lektor: Luděk Horký

D – Dramaturgická dílna
Lektor: Miloslav Klíma

H – Hudba v divadelní inscenaci
Lektor: Jan Matásek

HaD – Herec a dialog
Lektor: Aleš Bergman

J – Jevištní řeč
Lektorka: Regina Szymiková

KPR – Kurz praktické režie
Lektoři: Milan Schejbal a Kateřina Fixová

M – Maska
Lektor: Karel Vostárek

N – Nonverbální komunikace
Lektorka: Daniela Fischerová

O – Odjinud
Lektorka: Feng-yün Song

P – Produkce
Lektorka: Dagmar Brtnická

PD – Pohybová dílna
Lektor: Martin Páček

PF – Poezie a Fyzické básnictví
Lektoři: Petr Váša a Renata Vordová

RA – Recovered Alchemy
Lektor: Guillermo Horta Betancourt

S – Scénografie
Lektorka: Kateřina Baranowská

ZAP – Základy Akrobacie a Pantomimy
Lektor: Michal Hecht

Ž – Žonglování
Lektorka: Adéla Kratochvílová

PC – Problémový klub
Lektoři: Jan Císař, Petr Christov, Luděk Richter,
Vladimír Štefko, Ján Zavarský, Alena Zemančíková

DK – Diskusní klub
Lektor: Václav Špirit

MDF – Mezinárodní diskusní fórum
Lektoři: Roman Černík a Danute Vaigauskaite

A – Abeceda divadla
Lektor: Luděk Horký

AD – Ateliér dramaturgie je dialog
Lektor: Radvan Pácl

DV – Divadlo jako výpověď
Lektorka: Renata Vordová

H – Hudba v divadelní inscenaci
Lektor: Jan Matásek

HP – Herecká práce 45+
Lektorka: Hana Franková

N – Nonverbální komunikace
(pro KPR – Kurz praktické režie)
Lektorka: Daniela Fischerová

L – Loutka pro dospělé (diváky)
Lektor: Marek Bečka

N – Neverbálno pro pokročilé
Lektor: Michal Hecht

R – Režie
Lektor: Milan Schejbal

ST – Světlo a tma
Lektor: Martin Špetlík

SMS – Slova, myšlenky a symboly... fungují
Lektorka: Eva Spoustová Málková

TP – Dílna tvůrčího psaní – Napiš mi to!
Lektor: Martin Kolář

Ž – Žonglování jako komunikace
Lektorka: Adéla Kratochvílová

DK – Diskusní klub
Lektor: Roman Černík

PC – Problémový klub
Lektoři: Alena Zemančíková, Martina Schlegelová,
Aleš Bergman, Vladimír Fekar, Vladimír Mikulka

A – Abeceda divadla
Lektor: Luděk Horký

DOC – Od dokumentu k divadlu
Lektoři: Jiří Adámek a Jan Matásek

DPP – Divadelní práce s předmětem
Lektor: Petr Hašek

DR – Dramaturgicko-režijní seminář
Lektor: Petr Michálek

DŠ – Don Šajn ve scénografickém experimentování
Lektoři: Hana Galetková a Tomáš Volkmer

H – Hudba v divadelní inscenaci
Lektor: Matěj Kroupa

HT – Herecká tvorba
Lektoři: Hana Franková a Jan Hnilička

I – Improvizační dovednosti
Lektorka: Jana Machalíková

KPR – Kurz praktické režie
Lektoři: Kateřina Fixová a Milan Schejbal

N – Neverbálno
Lektor: Michal Hecht

P – Pokusy o autorské divadlo 45+
Lektor: Vladimír Fekar

PIŠ – Dílna tvůrčího psaní – Napiš mi to!
Lektor: Martin Kolář

SMS – Slova, myšlenky a symboly... fungují
Lektor: Eva Spoustová Málková

TP – Tělo v pohybu
Lektor: Jiří Lössl

Ž – Žonglování
Lektoři: Adéla Kratochvílová a Roman Vančura

DS – Dětský seminář
Lektorka: Helena Kozlová

DK – Diskusní klub
Lektor: Roman Černík

PC – Problémový klub
Lektoři: Alena Zemančíková, Martina Schlegelová,
Aleš Bergman, Martin Pšenička, Jan Šotkovský

A – Abeceda divadla
Lektor: **Luděk Horký**

DS – Dramatická situace
Lektor: **Milan Schejbal**

HT – Herecká tvorba
Lektoři: **Hana Franková a Jan Hnilička**

I – Improvizační dovednosti
Lektorky: **Jana Machalíková a Renata Vordová**

J – Jevištní řeč aneb Cesty...?
Lektorka: **Eva Spoustová Málková**

JL – Metody Jacques Lecoq
Lektorka: **Vendula Burger**

L – Ioutka a její vyjadřovací schopnosti
Lektor: **Tomáš Běhal**

M – Maska – Odkrývání skrytého
Lektor: **Karel Vostárek**

N – Nonverbální komunikace
Lektorka: **Daniela Fischerová**

P – Pantomima
Lektor: **Michal Hecht**

PAD – Pokusy o autorské divadlo 45+
Lektor: **Vladimír Fekar**

RD – Režijně-dramaturgický seminář
Lektoři: **Martin Vokoun a Jozef Hugo Čačko**

TP – Tělo v pohybu
Lektor: **Jiří Lössl**

DS – Dětský seminář
Lektorka: **Lucie Valenová**

DK – Diskusní klub
Lektor: **Roman Černík**

PC – Problémový club
Lektoři: **Alena Zemančíková, Martina Schlegelová, Aleš Bergman, Petr Christov, Jan Šotkovský**

BOJ – Báseň, obraz, jednání
Lektoři: **Marie Nováková a Ivo Kristián Kubák**

DOC – Od dokumentu ke scénickému tvaru
Lektor: **Jiří Adámek**

H – Hudební seminář aneb Dýchat, zpívat, žít
Lektor: **Jan Matásek**

I – Improvizace (pro začátečníky i pokročilé)
Lektorky: **Jana Machalíková a Renata Vordová**

J – Jevištní řeč pro pokročilé aneb Svět(lo) v labyrintu
Lektorka: **Eva Spoustová Málková**

JL – Metody Jacques Lecoq
Lektorka: **Vendula Burger**

KPR – Kurz praktické režie
Lektoři: **Kateřina Fixová a Milan Schejbal**

L – Loutka aneb Spící energie
Lektor: **Karel Vostárek**

N – Nonverbální komunikace
Lektorka: **Daniela Fischerová**

P – Pantomima
Lektoři: **Michal Hecht a Štěpánka Elgrová**

RD – Režijně-dramaturgická koncepce 45+
Lektor: **Luděk Horký**

S – Storytelling – Vyprávění příběhů
Lektor: **Richard Finch**

SD – Světelný design (nejen pro osvětlovače)
Lektor: **Martin Špetlík**

T – Tělo mluví první
Lektor: **Jan Hnilička**

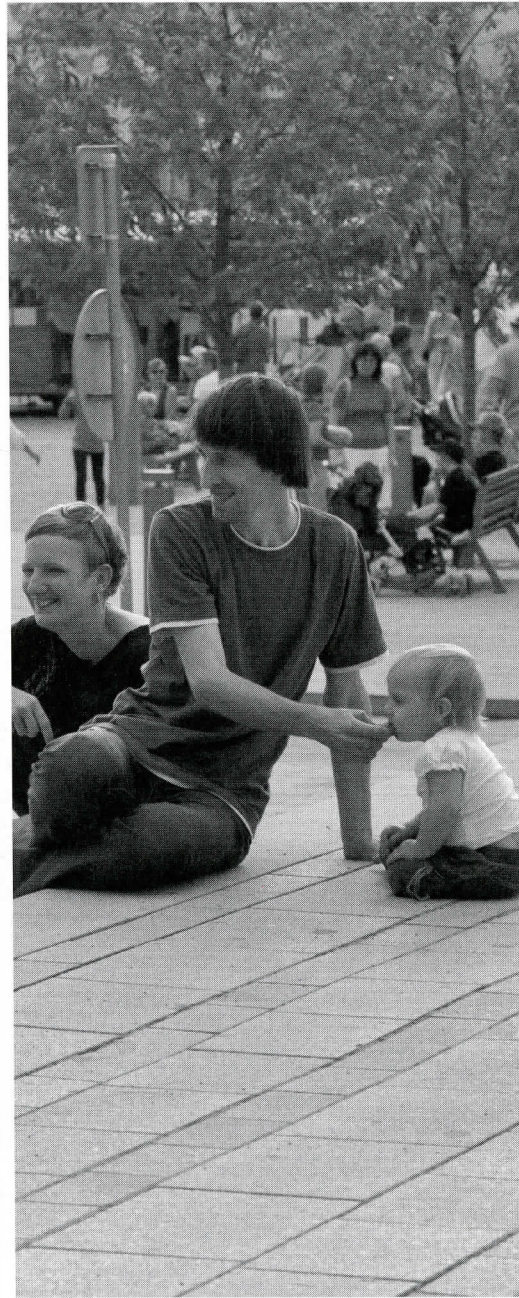
DS – Dětský seminář
Lektorka: **Markéta Šafáříková**

PC – PROBLÉMOVÝ CLUB
Lektoři: **Alena Zemančíková, Martina Schlegelová, Aleš Bergman, Petr Christov, Jan Šotkovský**

V roce 2010 ohlásil svůj odchod z postu programového ředitele Milan Strotzer, který tuto funkci zastával 20 let. Starostkou města Hronova byl jmenován emeritním programovým ředitelem a seminaristé mu spolu s lektory a dalšími spřízněnými jako dárek věnovali tuto fotografii.

JIRÁSKŮV HRONOV
OSOBNĚ

Za finanční podpory Ministerstva kultury vydalo
Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
Příspěvková organizace Ministerstva kultury
Fügnerovo náměstí 5, P. O. Box 12
120 21 Praha 2
Návrh obálky a grafická úprava Markéta Šafáriková
Redakce a sazba Simona Bezoušková
Fotografie Ivo Mičkal
Vytiskla Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.
Náklad 400 výtisků
Vydání první
Praha 2015
Neprodejné

80.

81.

82.

83.

84.

J I R Ā S K Ů V H R O N O V

OSOBNE